УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2011
ЧЕРВЕНЬ
№6 (223)

фото: Роман ДАЦЬО

ПРЕСВЯТА ЄВХАРИСТІЯ ЯК ТАЇНСТВО

БЛАЖЕННИЙ ІВАН-ПАВЛОІІ І УКРАЇНА

НОВІ СИМПТОМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ХВОРОБИ УКРАЇНЦІВ

МОНАСТИР СВЯТОЇ ТРІЙЦІ
м. Кам'янець-Подільський,
Хмельницька обл.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА ... 3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИПЕНЬ ... 6

Покровитель на липень:
МУЧ. ЕМІЛІЯН, 31 липня ... 7

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ЄВАНҐЕЛІЯ ... 8

ПСАЛМИ ПРО ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА ... 9

о. Христофор ҐАНИНЕЦЬ, ЧСВВ
БЛАЖЕННИЙ ПАПА ІВАН ПАВЛО II: ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА ... 11

Христина МИХАЛЮК
ЯКЩО ПОДИВИТИСЯ НА УКРАЇНУ ОЧИМА БЛАЖЕННОГО ПАПИ... ... 15

ЛІТАНІЯ ДО БЛАЖЕННОГО ІВАНА ПАВЛА II ... 19

о. Анастасій КАБАЛЬ, ЧСВВ
ПРЕСВЯТА ЄВХАРИСТІЯ ЯК ТАЇНСТВО ... 20

ПРЕСВЯТЕ СЕРЦЕ ІСУСА ... 25

ЯК ПОТРІБНО ЛЮБИТИ СВОГО БЛИЖНЬОГО ... 26

КОНКУРС «СТОРІНКАМИ СВЯТОГО ПИСЬМА» ... 28

МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА ... 28

КРОСВОРД ... 30

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ
РУКИ СВЯЩЕНИКА ... 31

о. Олег ЧУПА
МЕМОРІАЛЬНИЙ ПОСТАМЕНТ НА ПАМ'ЯТЬ ПРО МУЧЕНИЦЬКУ СМЕРТЬ БЛАЖ. ВІТАЛІЯ БАЙРАКА, ЧСВВ ... 32

Володимир СРІБНИЙ
ВІДЧУТТЯ БОЖОЇ ПРИСУТНОСТІ ... 33

Ольга КОБИЛЬЧЕНКО
ПОДИХ ВІЧНОСТІ З ХЕРСОНА ... 35

ВІН ПОДАВ НАМ ПРИКЛАД ПОВНОКРОВНОГО ЖИТТЯ ... 36

Віктор ПОЛЕТКО
НОВІ СИМПТОМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ХВОРОБИ УКРАЇНЦІВ ... 36

о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
МАСОНСТВО В УКРАЇНІ ЯК РІЗНОВИД РЕЛІГІЙНОГО ВЧЕННЯ ... 38

Віктор ЗАХАНДРЕВИЧ
ЦЕ БУВ ТЕСТ НА НАШУ ЗРІЛІСТЬ І ОРІЄНТАЦІЮ ДЕРЖАВИ ... 40

д. Єронім ГРІМ, ЧСВВ
ВАСИЛІЯНСЬКИЙ МОНАСТИР ПРЕСВЯТОЇ ТРІЙЦІ В КАМ'ЯНЦІ-ПОДІЛЬСЬКОМУ ... 42

Ольга БОСА
НАДІЯ ДЛЯ СВІТУ ... 44

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
АПОСТОЛЬСТВО СТРАЖДАНЬ ... 45

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД «БЛАЖЕННИЙ ПАПА» ... 50

НА ОБКЛАДИНЦІ: Папа Іван Павло II (23 червня 2001, м. Львів-Сихів)

МІСІОНАРЧИК

ЗАСТУПНИКИ БОЖІ МОЛЯТЬСЯ ЗА НАС

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Слава Ісусу Христу!

На порозі літа плануємо, що будемо робити, що маємо здобути, як відпочити. Нас очікує велика вступна кампанія до шкіл та університетів, яка торкнеться багатьох родин; копітка праця на полі та збір першого урожаю, що так важливо для всього народу; будуть різноманітні політичні акції, які вплинуть на наше життя. Як не втратити голови у круговерті подій? Як зберегти спокій серця посеред непевності нинішньої доби? На початку літа бажаю поділитися з вами кількома спостереженнями і думками.

Складається враження, що багато хто з нас бажає впорядкувати так звані зовнішні обставини свого життя, надіючись, що це призведе до омріяного спокою і щастя. Тому так багато чути про невдоволення і нинішньою політикою, і молоддю, яка, як кажуть, зовсім відмінна від попередніх поколінь, і постійним відчуженням поміж людьми, браком милосердя і співчуття. Не раз доводиться чути, що життя тепер стало набагато гіршим, аніж було раніше.

Пригадую, яким великим було піднесення народу у 1989-1990 роках, коли галичани із вірою в істинність своїх переконань, кинулись відроджувати Церкву, жертвували собою у боротьбі за державність. У ті часи довелось і мені бути учасником так званих «демократичних перетворень» й одним з найбільших вражень, що їх виніс із цієї боротьби, було відчуття безвиході: вже тоді ми були готові багато говорити, але не дуже-то готові щось конкретне для спільної справи зробити. Для мене тоді стало очевидним – без зміни способу думання, світогляду ми не зможемо будувати здорове суспільство. Душа людини – це головна складова нашого життя, саме зміна серця приведе нас до навернення, добробуту, радості і вічного життя. З того часу минуло більше ніж два десятиліття, але подібне переконання тільки утвердилося. Я цілком свідомий того, що сучасні обставини в Україні дуже далекі від того, на що ми надіялися під час здобуття

незалежності. Але маємо самі себе запитати: невже це тільки нас обманюють негідні політики? Невже й справді ми завжди відверті і щирі перед самими собою, перед своїми брати і сестрами, зрештою перед Богом? Вважаю, що тепер, можливо як ніколи перед тим, нам знову і знову потрібно заглянути до власного серця і визнати, що ми частіше помиляємося, аніж може здаватися. І тому нам потрібно вчитися, слухати Боже Слово і змінювати наші серця на зразок Серця Спасителя, який закликає: «Навчіться від мене, бо я лагідний і сумирний серцем, тож знайдете полегшу душам вашим» (Мт 11,29).

Літо для нас має стати не тільки часом праці на полі чи відпочинку, але також часом для праці духовної. Ми вже звертали увагу, що саме влітку відбувають відпусти у численних відпустових місцях нашої Церкви. Кожний з нас повинен здійснити паломництво і взяти участь принаймні в одному з них, але не для того, щоб, як це часто буває, «випросити ласки для себе і родини», або іншими словами, попросити Бога, щоб Він вирішив наші проблеми. Паломничати слід насамперед із наміром виявити свою віру, здобути новий досвід, а головне – змінити своє серце, щоб могти з Божою ласкою і згідно з Його словом самостійно долати труднощі в житті і вирішувати проблеми. Літо також чудовий час, щоб частину відпустки чи канікул виділити для проходження реколекцій, тобто духовних наук, які тепер часто організовуються при монастирях та в інших пристосованих для цього місцях. Зміна не прийде відразу. Але якщо кожний з нас не візьметься до боротьби за свою душу, неможливо буде побороти всі ті негативні явища, які ми тепер переживаємо в Україні.

У червні ми також плануємо, яким має виглядати «Місіонар» на наступний рік. Після деяких роздумів та консультацій редакція вирішила збільшити обсяг часопису: замість 52 сторінок у 2012 році «Місіонар» матиме вже 68 сторінок. Це дасть змогу збільшити шрифт, а також урізноманітнити тематику часопису. Очевидно, збільшення обсягу призведе також до подорожчання, але редакція зробить все можливе для того, щоб таке подорожчання не було занадто відчутне для звичайних читачів. Запрошуємо до співпраці всіх, хто може допомогти в розповсюдженні часопису, а також жертводавців, щоб часопис у майбутньому якомога повніше відповідав потребам проповідування Божого Слова і ставав важливою часткою турботи про зміну наших сердець. ■

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Відповідальний секретар:
Ігор САВ'ЯК

Редакційна колегія:
о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературне редагування:
Христина МИХАЛЮК

Коректура:
Віктор ПОЛЄТКО

Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА

Фото на обкладинці:
Роман ДАЦЬО

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@ukr.net, misionarchik@i.ua
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 31.05.2011 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5500 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2011

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

**О, Божественне Серце Ісуса!
У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.**

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, заступники України, моліть Бога за нас!

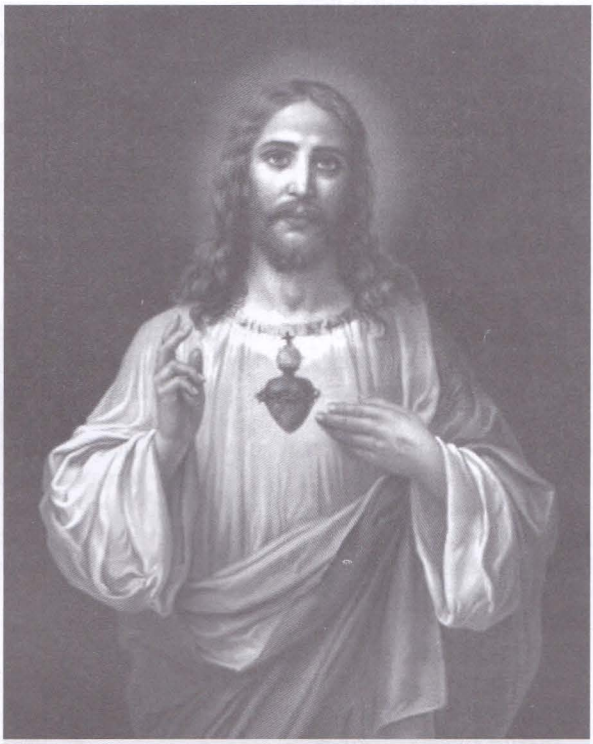

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб священики, з'єднані з Серцем Христа, завжди були правдивими свідками турботливої і милосердної Божої любові.

МІСІЙНИЙ: Щоб Святий Дух покликав до місійної діяльності з-посеред наших спільнот багатьох осіб, готових цілковито посвятити себе поширенню Божого Царства.

МІСЦЕВИЙ: Щоб покликання хлопців і дівчат до богопосвяченого й священичого стану залишалося незалежним від впливу сучасної культури, яка часто релятивізує дійсність і робить нездатною молоду особу до відкриття на божественне.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛИПЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

о. Христофор ГАНИНЕЦЬ,ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб християни спричинялися до полегшення фізичних і духовних страждань осіб, хворих на СНІД, особливо в найбільш убогих країнах.

Людський біль – це явище невід'ємне від існування людини: де біль, там людина, де людина, там біль. Можна сказати, що біль – постійний супутник людини. Цей феномен важко пояснити: він ставить нас перед нерозв'язаною проблемою присутності фізичного зла у світі людей. Попри те, людина не тільки є об'єктом болю і страждань, вона спроможна осмислити їх. Про це нам нагадує блаженний Папа Іван Павло II в Апостольському листі «Salvifici Doloris» 11 лютого 1984 р. (лат. – «Відкупитель страждаючих»). «Ми говоримо про біль, що супроводжує як фізичні, так і моральні страждання… Не можна заперечувати, що моральні страждання також мають фізичну або тілесну складову, і що часто вони впливають на стан усього організму… Біль, а особливо той фізичний, дуже поширений у світі істот. Але тільки людина, страждаючи, знає, що вона страждає, а запитуючи себе, чому це так, і не знаходячи задовільної відповіді на запитання, переживає ще глибші страждання».

Полегшити страждання людей, хворих на СНІД, особливо в бідних регіонах, де немає навіть елементарної уваги й поваги, є нашим християнським обов'язком. Навіть у пташиному світі пташка годує своїм дзьобом іншу – хвору – пташину і огортає її свою любов'ю. У нашому світі людей з хворими на СНІД часто не те що бояться вітатися, а просто цураються, відкидають на маргінес. І тому такі «жести» ще більше доводять людину до розпачу і страждання. Мусимо плекати християнську свідомість самі і спонукати інших до людяності, щоб через фізичні страждання не губилися людські душі. ■

МІСІЙНИЙ: Щоб сестри-монахині, які працюють на місійних територіях, були свідками євангельської радості і живим знаком Христової любові.

«Дайте мені точку опори, і я переверну ввесь світ». Так стверджував давньогрецький учений Архімед. «Дозвольте мені пізнати Бога, жити з Богом і навчитися любити людей, і я зможу змінити світ на краще», – так може висловлюватися кожна сучасна людина. А саме за таким принципом жила католицька черниця Мати Тереза. «Я бачу Бога в кожній людині», – мовила вона. Коли під час вручення їй Нобелівської премії миру запитали, що люди можуть зробити заради миру, вона відповіла: «Піти додому і любити своїх ближніх». Коротко і ясно… Справжня любов не вимагає балачок, але дій. Христове серце відкрите до всіх і зі всіма ділиться своїм полум'ям любові. Тільки потрібно підтримувати цей вогонь щирим бажанням. ■

МІСЦЕВИЙ: Щоб змінювалося ставлення наших земляків, особливо студентів, до «чорної роботи», без якої не можуть існувати «білі руки», й виконання якої робить людину готовою до будь-яких випробувань і негараздів.

«Дивлячись на мене, ви бачите, чого можна досягти», – так відповіла чорношкіра акторка Опра Уінфрі на цікавість студентів Гарварду. Ця жінка виросла у бідній родині, у дитинстві багато працювала, була піддана насильству, але зуміла піднятися – і її життя сьогодні вселяє впевненість в інших. Організувавши книжковий клуб, вона розбудила молодь до читання, звернула увагу на питання сексуального насильства, расизму, а «чорну роботу» представила як засіб успіху і щастя. А скільки схожих людей, які пробиваються «крізь терня до зірок», ми зустрічаємо у своєму житті? Творець дарує кожній людині талант, твор-

чий потенціал і можливості. Головне – не боятися і не соромитися прикласти руки до глини чи до болота. Адже з них ліпляться горщики, в яких згодом подають найвишуканішу їжу. Так і праця маловартісна в очах інших стає з часом найнеобхіднішою і найпомітнішою. ■

■ ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛИПЕНЬ

МУЧ. ЕМІЛІЯН, 31 липня

Святий мученик Еміліян, слов'янин, постраждав за Христа під час правління імператора Юліана Відступника (361-363 рр.). Бажаючи відновити в Римській імперії культ язичницьких богів, Юліан розіслав по всіх областях указ, згідно з яким всіх християн мали страчувати.

Святий Еміліян був рабом начальника міста і таємним християнином. Обурений жорстоким указом, святий Еміліян проник в язичницьке капище, розбив молотком статуї ідолів, перекинув вівтарі і світильники і вийшов, ніким не помічений. Незабаром язичники виявили, що капище було розгромлене. Розлючений натовп став бити одного селянина, який випадково проходив поруч. Тоді святий Еміліан голосно крикнув, щоб не чіпали безневинної людини, і сказав, що сам поруйнував капище. За наказом сановника святого Еміліяна довго і нещадно били, а потім засудили на спалення. Кинутий в багаття, він не загинув, але полум'я обпалило багатьох язичників, що стояли навколо. Багаття загасло, святий Еміліян ліг на догораюче вугілля і з молитвою віддав свій дух Господеві. ■

ЄВАНГЕЛІЯ

Продовження,
початок в ч. 1-5 за 2011р.

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

4. Третій період: редагування Євангелій

«А священні автори написали чотири Євангелії, вибираючи дещо з того багатства, що було передане усно, чи вже й писемно, дещо ж збираючи разом в одне, або вияснюючи з уваги на стан церков, врешті ж зберігаючи форму проповіді, щоб подати нам про Ісуса завжди те, що правдиве й щире» (Догм. конституція «Dei Verbum», 19 (лат. - «Слово Боже»).

Друга християнська генерація (70-110 рр. після Христа)

Зруйнування Єрусалимського храму спричинило нову ситуацію всередині юдаїзму, що мало вплив на християнські спільноти. Із зникненням храму та класу священиків юдаїзм зосередився навколо закону, тому зародився новий ортодоксальний юдаїзм, контрольований фарисеями та вчителями закону, нетолерантність яких підвищила напругу між християнською Церквою та юдейською синагогою, і так дійшло до відкритого розриву та конфронтації, як це чітко видно в деяких писаннях Нового Завіту (Євангелія від Матея та від Івана). Цей факт спричинився до ідентифікації Церкви як чогось відмінного від юдаїзму. В той же час діяльність християнських спільнот стосовно елліністичної культури та Римської імперії характеризувалася діалогом та інтеграцією (Євангеліє від Луки і Діяння апостолів).

Самі ж християнські спільноти тоді стикаються з кризою дозрівання. Вже зникли початкові імпульси, і важко було жити євангельським радикалізмом. Спокуса пристосовуватися до світу була великою, а наполегливість – важкою. Тому було необхідно відновлювати радикальність життя Ісуса, яке містилося у євангельських традиціях.

Після смерті апостолів, які знали Ісуса (це інша характеристика нової ситуації) вже ніхто не міг сказати: «Я його бачив», тому необхідно було терміново подбати про те, щоб вірно зберігати апостольську спадщину. Таким чином, народжуються різноманітні традиції, що належать до певних ділянок впровадження християнства, і вони були пов'язані з головними апостолами першої генерації (Петро, Яків, Іван та Павло). Центром Петрової традиції була Антіохія, традиції Якова – Єрусалим, Івана – сільські райони Трансйорданії, а Павла – райони Малої Азії, Греції та Риму. В цей час християнство прийшло також до Єгипту та до інших місць, де зароджувалися традиції, пов'язані з іншими апостолами та важливими персонажами (Тома, Марія Магдалина). Різноманітність – це одна з характеристик християнства цього часу. Без сумніву, протягом цієї другої генерації почався процес поєднання різних традицій навколо найважливіших – Петрової та Павлової, що стало нормою та мірилом для всіх інших.

Роль євангелистів

Євангелія – остання ланка цього процесу поєднання різних традицій, які передавалися різними християнськими групами, в різних обставинах життя спільнот та в різних літературних стилях.

Роллю євангелистів було включити ці традиції, одні з яких вже була записані, у більш всеохопне оповідання. Всі вони провели дуже важливу редакційну працю, що полягала у селекції (відборі) отриманих матеріалів та вміщенні їх у контекст ширших оповідань своїх творів, скорочуючи або розширюючи їх, щоб висвітлити нові обставини, в яких жили їхні спільноти. Ці процеси легко зауважити при дослідженні використання Матеєм та Лукою матеріалу Марка.

Євангелисти розповідають узгоджено з джерелами, більшість з яких, однак, невідомі. Єдиним очевидним фактом є те, що Матей і Лука користувалися Євангелієм від Марка. Також дуже ймовірно, що обидва користувалися Quelle – Джерелом Q (збіркою повчань Ісуса). Крім цих двох джерел, євангелісти Матей і Лука розповідають і за власними традиціями (M – власний матеріал Матея; L – власний матеріал Луки), усними чи записаними, які включають до своїх Євангелій. Ці дані дають місце для гіпоте-

зи двох джерел (Марка та Quelle), яка намагається пояснити відношення між синоптичними Євангеліями. Графічно вказані відношення мали би такий вигляд:

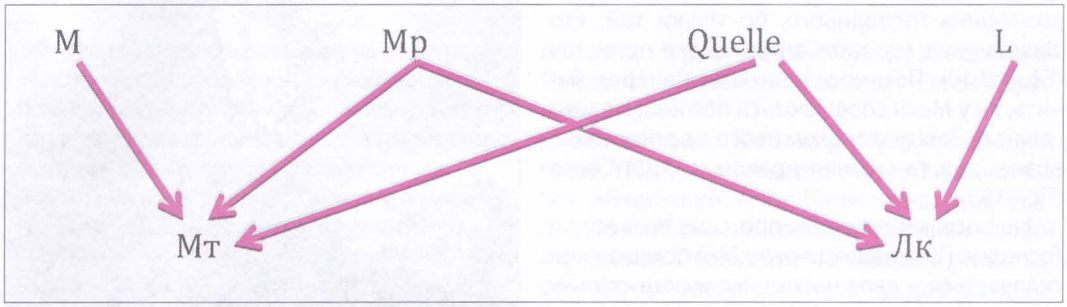

Євангеліє від Марка є, отже, найдавнішим. У складенні свого оповідання він, ймовірно, користувався давніми традиціями та збірками-колекціями притч, суперечок, чуд, оповідань про страждання. Його завдання не полягало лише у збиранні і поєднанні тих всіх традицій, але найперше потрібно було актуалізувати та організувати, дотримуючись тої схеми, яку використовували християнські місіонери, оповідаючи про найосновніші події з життя Ісуса (див. Ді. 10,37-41).

Матей та Лука не лише слідували за основним планом Марка, але й дещо змінили та включили у свої оповідання багато частин, які були більш відповідні спільноті, для якої писав той чи інший євангелист. Обидва включили також традиції, що походили від Джерела Quelle та інших власних традицій, маючи чітку мету: укомплектували твір Марка, в якому бракувало багатьох, важливих секторів традиції Ісуса та про Ісуса, що зберігалися у спільнотах. Обидва Євангелія намагаються, отже, зробити крок вперед у процесі включення християнських традицій, започаткованих Марком.

Євангеліє від Івана має свою власну історію. Має мало подібностей зі синоптиками, бо його джерела були іншими, і лише в деяких розповідях (напр. в оповіданні про страждання) зустрічаються оповідання, що походять від спільної традиції (див. вступ до Євангелія від Івана). Та побачимо це пізніше. ■

(Продовження буде)

ПСАЛМИ ПРО ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

Старий Завіт є приготуванням до Нового, у якому сповнюються обітниці, дані Господом, про що каже Христос у синагозі: «Сьогодні збулось це писання у вухах ваших» (Лк. 4,21). Спасительні події із Старого Завіту є прообразами Нового. Так, наприклад, вознесіння Христа проображає Енох (Бут. 5,24; Євр. 11,5) та Ілля (2 Цар. 2,11). Пророцтва Старого Завіту у поетично-молитовний спосіб містяться у псалмах, в яких теж можна відчитати подію вознесіння Христового (Псалми 24; 47; 68; 110; 122).

Псалми, у яких іде мова про вхід до святого міста, тобто Єрусалима, є заповіддю вознесіння Сина Божого до свого Отця. Ісус Христос є знаком Нового Завіту, Він об'являє християнський спосіб прослави Бога псалмами, стає посередником та новою святинею, тобто місцем зустрічі Бога з людиною. У такий спосіб для християн земним Єрусалимом стає Церква Христова, Небесним Єрусалимом – Царство Небесне (Од. 21), до якого всі люди покликані, про що каже Христос: «В домі Отця мого багато жител… І коли відійду і вам місце приготую… щоб ви були там, де я» (Ів. 14,2-3).

Ці псалми можна було б поділити на різні групи. До першої належать псалми, які заповідають вознесіння ГНІХ. Святий Кирило Олександрійський, посилаючись на Послання до Ефесян, пише, що 47-й псалом є заповіддю вознесіння Господнього, бо тільки той, хто зійшов униз, міг зійти вгору, звідки прийшов (Еф. 4,9-10). Псалмоспівець вже наперед бачить, як у Месії сповнюються обітниці Нового і вічного Завіту, а знаком цього є воскресіння, вознесіння та сидіння праворуч Отця Свого (Пс. 110,1).

Інші псалми говорять про саме вознесіння Господнє. Прикладом цього є 24-й псалом, який складається з двох частин, що мають спільну тему: вознесіння спасенної душі та тріумфальне вознесіння Спасителя. У другій частині в образний спосіб описано вознесіння Господа, під час якого відчиняються одвічні двері, щоб увійшов могутній і потужній, той, хто переміг у битві, хто переміг смерть – воскрес (Пс. 24,7-10). У першій частині цього ж псалма сказано, що всі ті, у кого будуть «безневинні руки й чисте серце; хто не пильнує розумом своїм пустого і не присягає криво» – матимуть благословення і спасіння Господнє та зійдуть і стоятимуть на Його святому місці (Пс. 24,3-6).

Є також псалми, які прославляють Того, що возсів на престолі міста святого, та саме святе місто. В Ісусі Христі Господь Бог об'являє себе в історії у видимий спосіб. Своїм воскресінням і вознесінням Син Божий впроваджує людство до обіцяної землі, проходячи у духовний спосіб спасительні події історії Ізраїля (Еф. 4,8). Псалом 68 молитовно оспівує славну історію вибраного народу від єгипетського визволення до приходу в обіцяну землю. В особливий спосіб звернено у ньому увагу на Господа, що провадить свій народ впродовж історії та возсідає на престолі святині: «Устане Бог, і розсипляться вороги його» (Пс. 68,2), «Зійшов єси на гору, забрав у неволю бранців, узяв собі людей у подарунок, навіть і тих, що противляться у Господа Бога жити» (Пс. 68,19), «Бачать твій вхід, о Боже, вхід Бога мого, царя мого – у святиню» (Пс. 68,25).

Окрім прослави Господа, псалми оспівують місто святе – Єрусалим, що є головною темою

Псалма 122. Це псалом, яким молились під час прощі до міста святого. У ньому оспівується Єрусалим як місто непорушне і яке всіх до себе скликає: «Зрадів я, коли мені сказали «Підемо у дім Господній» (Пс. 122,1). Про Єрусалим сказано як про місто молитви: «Тут сходяться коліна, Господні коліна… щоб прославляти там ім'я Господнє» (Пс. 122,4). Йдеться у ньому навіть про те, за що молилися прочани: «Просіть для Єрусалима миру» (Пс. 122,6), «Хай буде мир у твоїх мурах, безпека у твоїх палатах» (Пс. 122,7), «Мир нехай буде у тобі…» (Пс. 122,8).

Псалми, у яких мова йде про вознесіння Господнє, є наче метафорою життя людини всіх часів, під час якого вона прямує до Небесного Єрусалима – Царства Божого в історії. Для християн недільні і церковні свята – це спасительні події Історії Спасіння, розписані у літургійному році, де Господь себе об'являє і спасає вірних, а вірні, беручи участь у цих богослужіннях, прославляють їх церковними співами та псалмами. ■

БЛАЖЕННИЙ ПАПА ІВАН ПАВЛО ІІ: ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

Підготував о. Христофор ГАНИНЕЦЬ, ЧСВВ

«Ось вже понад шість років тому на цій площі ми брали участь у похованні Папи Римського Івана Павла ІІ і віддавали йому останню шану. Біль утрати глибоко проймав усіх, однак переважало почуття незмірної благодаті, яка огортала Рим та увесь світ: благодаті, яка стала плодом усього життя мого улюбленого попередника, а особливо його прикладу в стражданнях. Вже тоді ми відчували ароматний подув його святості, і народ Божий висловив різноманітним чином своє вшанування до нього. Тому я зробив усе, щоб з належною повагою, дотримуючись традиції Церкви, його процес беатифікації відбувався якомога швидше. І, врешті, з Господньої волі настав цей довгожданий день, настав дуже швидко: Іван Павло ІІ – блаженний!» (з проповіді Папи Бенедикта XVI під час беатифікації Івана Павла ІІ).

А ось уже 10 років минуло від часу, коли Апостольська місія Папи торкнулася близької його серцю України. У червні 2001 року Папа Римський Іван Павло ІІ відвідав нашу державу. Це був перший і поки єдиний офіційний візит Папи Римського в Україну за всю історію існування Святого Престолу (якщо не враховувати того, що на території сучасної України загинули мученицькою смертю Папи Римські св. Климент І (прибл. 100 р.) і Мартин І (655 р.)). Ось як Папа висловився про це: «Я довго очікував цього візиту і ревно молився, щоби він міг здійснитися... Я нарешті зміг поцілувати улюблену українську землю. Дякую Господові за цей дар, яким Він мене обдарував».

Впливова американська газета «USA Today» внесла Івана Павла ІІ до списку 25-ти людей, які в особливий спосіб вразили світ – поряд із Нельсоном Манделою, матір'ю Терезою і принцесою Діаною. Нас, українців, цей візит вразив не менш приємно…

«Думаю, що ніхто з візитерів не говорив так про Україну, не звертався до неї з такою любов'ю, не розумів так її серце, як папа Іван Павло ІІ», – підсумовував візит Євген Сверстюк.

Блаженніший Любомир Гузар, тодішній глава УГКЦ, напередодні візиту висловився так: «Будь-який візит Папи привертає увагу усіх найбільших світових заходів масової інформації. Отож, Україна невдовзі опиниться у центрі уваги всього світу. Досі вона не була дуже відома. А тут у нас з'явиться шанс розповісти світові про нашу багату історію і культуру, про наш працьовитий народ і взагалі сказати про себе все, що вважаємо за потрібне. Треба лиш зуміти скористатися таким шансом ...»

Думаю, більшість свідомих християн-українців використали цей шанс. Україна, як знаємо, гідно прийняла Папу Івана Павла ІІ і сказала про себе світові. Нам, через 10 років після цієї події, залишається пригадати лише відомі сторінки життя Людини, яка вівторки любила найбільше – таке було ставлення Папи до свого робочого часу.

…Чи це понеділок, чи вівторок, чи середа – не має особливого значення для нас, якщо ці дні не наповнені змістом, працею. Ми частіше чекаємо на суботу і неділю. Для блаженного Івана Павла ІІ всі дні, години, хвилини, секунди мали велику вартість, а вівторок, за його словами, був особливо потрібним, плідним і вдалим. Вшановуючи пам'яттю і молитвами блаженного Івана Павла ІІ, загляньмо у книгу його земного життя.

«17:15 – Іван Павло ІІ»

У ніч з 28 на 29 вересня після 33 днів правління помирає Іван Павло І. Кардинал Кароль Войтила поспішає до Риму. Похорон, що відбувається в середу, 4 жовтня, під безперервним дощем, відкриває дев'ятиденний траур. Увесь католицький світ чекає вибору нового папи. Чи знайдеться другий Лучані?

Чи є такий серед італійців? Якщо ні, то потрібно його шукати серед неіталійців, а це – аргентинець Піроніо, голландець Віллебрандс, поляк Войтила. Протягом тижня з дня похорону тривають зустрічі та засідання. В неділю 15 жовтня о 9:30 кардинали нарешті приступають до голосування. Італійські голоси розділились між кардиналом Сірі – архиєпископом Генуї, та кардиналом Бенеллі – архиєпископом Флоренції. Перший був відомий своїм ультраконсерватизмом, другий – як людина «твердої руки». Жоден, на жаль, не здатний був отримати достатньої кількості голосів. Розпочалися пошуки кандидата неіталійця. Того дня, об 11:58, тисячі людей, що зібралися на площі св. Петра, бачили чорний дим, який розносився в повітрі. Це означало, що вибір не зроблено. О 16:30 розпочався пообідній тур голосування. О 18:33 близько двадцяти тисяч людей знову бачили в світлі чорний дим. Наступні голосування, п'яте та шосте, розпочинаються в понеділок о 9:30 год. знову не приносять результату. Після обіду в понеділок о 16:30 – сьоме голосування, під час якого і було здійснено остаточний вибір.

У службовому щоденнику кардинала Войтили є запис: «17:15 – Іван Павло II». Як сприйняв він це рішення? Одні кажуть, що не погодився з ним, інші – що попросив повторного голосування, а коли після нього отримав ще більшу кількість голосів (104 зі 112), попросив час для роздумів.

О 18:18 натовп, що зібрався на площі, в світлі прожекторів побачив білий дим. Отже, вибір зроблено. Бурхливі оплески та напружене чекання: «Хто є наступним?»

«До Христа-Спасителя звернулися мої думки та серце в день 16 жовтня, коли після канонічно здійсненого вибору поставили мені питання: «Чи приймаєш?» Відповів я по тому: «В покорі віри, за Христом, моїм Паном, присягаюсь Матері Христа та Церкві, відчуваючи великі труднощі, приймаю». І зараз цю мою відповідь прямо повторюю, щоби її знали всі без винятку і щоби вона пояснювала, що служіння, яке разом із прийняттям вибору Єпископа Риму і Наступника апостола Петра, стало в цій Столиці моїм особливим обов'язком, пов'язаним з тією власне першою основною правдою Втілення», – згадував пізніше Папа Іван Павло II.

Посланець миру кінця тисячоліття

За більш ніж 20 років свого понтифікату Папа Римський Іван Павло II зустрівся із мільйонами християн. Його турбота про справедливість та духовна допомога досягала людей усіх рас та віросповідань, усіх дітей Божих на планеті. Вказуючи дорогу тим, хто заблукав, він утішав втомлених, підтримував порадою тих, хто сумнівався. Кожна подорож Івана Павла II, а здійснив він більше двохсот пастирських поїздок, була щирим спілкуванням із людьми усіх континентів. Зустрічі Папи Івана Павла II із християнськими єпископами, священиками, монахами, представниками різних релігій, в'язнями, інвалідами, хворими, літніми людьми, польською діаспорою були свідченням його любові до кожної людської особи, до якої з відкритим серцем ніс він слово Боже. Австрія, Німеччина, Кенія, Заїр, Іспанія, Аргентина, Швейцарія, Канада, Домініканська Республіка, Польща, Берег Слонової Кості, Бельгія, Франція, Ірландія, Мексика, Перу, Мальта, Ліхтенштейн, Сан Маріно, Люксембург, Португалія, Філіппіни, Великобританія, Гвінея, Нова Зеландія, Тобаго, Багамські острови, Туреччина, Пакистан, Японія, Таїланд, Марокко, Індія, Бангладеш, Сінгапур, Україна – далеко не повна географія його поїздок. Скрізь, куди б не приїздив Папа Римський, його зустрічали як посланця миру та доброї волі, який ніс слово Боже, оминаючи кордони держав та континентів. Виступи Івана Павла II на Асамблеях ООН, звернення до глав держав і урядів підкреслювали думку, що збереження миру на планеті – найголовніше завдання усього людства.

Папа-слов'янин

Папа Іван Павло II ніколи не забував про свою причетність до великого слов'янського народу. Виступи перед студентською молоддю, науковцями, зустрічі з земляками були

сповнені патріотизму та любові до свого народу, землі, завдяки якій він зміг сягнути вершин Ватикану. У своїх зверненнях до поляків Іван Павло II нагадував про їхню належність до народу з багатою історією та традиціями, які потрібно шанувати. Досить часто відвідуючи Польщу, він завжди цікавився життям своєї країни, ніколи не забував про історичні події в житті свого народу. З великою повагою він ставився до всіх слов'янських націй. У своїй енцикліці, присвяченій апостолам Кирилу та Мефодію, Папа розповідає про вклад цих великих мислителів справу розвитку культури слов'ян. Об'єднання не лише слов'янських народів, але й усієї людської спільноти було головним прагненням Папи Івана Павла II.

«Одним із основних прагнень нинішнього людства є пошук єдності і спільності, так, щоб життя в масштабах усієї земної кулі було справді гідне людини. Церква свідома того, що є знаком і загальним скарбом спасіння та єдності людського роду, готова виконати своє завдання, якому умови нашої епохи надають... особливо важливого характеру... щоб усі люди, об'єднані нині тісніше зв'язками суспільними, технічними, культурними, досягли повної єдності також і в Христі... Прагнемо прийняти... ті всі цінності, які народи слов'янські внесли та вносять до духовної спадщини Церкви та людства» (Папа Іван Павло II).

Таємниця спасіння

13 травня 1981 року, коли Папа Іван Павло II був на площі Святого Петра, несподівано пролунало кілька пострілів. Одна із черниць одразу кинулася на злочинця. Після декількох спроб йому так і не вдалося зробити більше жодного пострілу – пістолет заклинив. 23-річний турок Мухамед Алі Аджа кинувся втікати, але його швидко впіймали. Життя Папи було в небезпеці. Госпіталь Джемеллі, до якого повезли важкопораненого Івана Павла II, знаходився в передмісті Риму. Рани були серйозними. Лікарі стверджували: якщо куля вразила життєво важливі органи – то надії немає, якщо ж вони залишилися неушкодженими – життю понтифіка ніщо не загрожує.

По всій планеті розлетілася трагічна звістка. Люди чекали будь-яких новин. Увесь християнський світ схилився в молитві, в усіх храмах молилися за здоров'я та зцілення Папи. Після тривалої операції виявилося, що куля не ушкодила жоден із органів. Отже, дякуючи Богу, Іван Павло II буде жити!

Пробувши 77 довгих днів у госпіталі, Папа прагнув якомога швидше повернутися до своєї діяльності. 27 грудня 1983 року Іван Павло II відвідав в'язницю, в якій знаходився Мухамед Алі Аджа. Попросивши усіх присутніх вийти, він провів наодинці зі злочинцем 15 хвилин. Після того Папа ще декілька разів відвідував в'язницю, звертався до суду із проханням заміни смертної кари.

«Людина не може жити без Любові. Людина залишається для себе незрозумілою істотою, її життя позбавляється сенсу, якщо не являється її Любов, якщо вона не зустрінеться з Любов'ю, якщо її не досягне і не зробить якимось чином своєю... І тому, власне, Христос-Спаситель... проявляє повністю людину перед людиною. Це є інший... людський вимір Таємниці Спасіння. Людина знаходить у ньому свою власну величність, гідність і вартість своєї людськості. Людина, яка хоче зрозуміти себе до кінця... повинна зі своїм неспокоєм, непевністю, а також слабкістю і грішністю, зі своїм життям і смертю наблизитися до Христа... Якщо здійсниться в людині цей глибинний процес, тоді обдарована вона буде не лише прихильністю Бога, а ще й глибокими роздумами про саму себе. Яку ж вартість повинна мати в очах Творця людина, щоб заслужити на такого дійсно серйозного Спасителя?!» (Папа Іван Павло II).

Папа і Україна

Блаженної пам'яті Папа Іван Павло II, як тільки ступив на українську землю в 2001 році, нагадав про наше призначення: «У слові "Україна" є заклик до величі вашої Батьківщини, яка своєю історією засвідчує особливе покликання бути межею та дверима між Сходом і Заходом. Протягом століть ця країна

була привілейованим перехрестям різноманітних культур, місцем зустрічі духовного багатства Сходу і Заходу».

З 23 по 27 червня 2001року, перебуваючи в Україні з Апостольським візитом, Святіший Отець Іван Павло II у Києві та у Львові відслужив Літургію в латинському обряді, а також брав участь в Літургії візантійського обряду.

Після прибуття до Львова Папа відвідав латинську, вірменську та греко-католицьку катедри. Побував також у історичній резиденції львівських римсько-католицьких митрополитів, частину якої було передано Церкві. У Львові Папа проживав в резиденції греко-католицьких митрополитів.

У Львові 26 червня під час Служби Божої латинського обряду відбулося піднесення до гідності блаженних архиєпископа Йосипа Більчевського та священика Зигмунта Гораздовського. Святіший Отець коронував образ Матері Божої Милосердної з Львівської катедри та подарував санктуарію Матері Божої Милосердної золоту троянду. Після латинської Літургії обідав у семінарії РКЦ у Брюховичах. Увечері на Сихові Папа зустрівся з молоддю, а потім приїхав до помешкання кардинала Яворського, де спожив вечерю. 27 червня під час візантійської Літургії підніс до гідності блаженних 28 мучеників та ісповідників УГКЦ. На Службах Божих латинського обряду у Києві та візантійського обряду у Львові був присутній Президент України Леонід Кучма. В Службі Божій латинського обряду у Львові взяло участь понад 300 тисяч віруючих, серед них 35 тисяч з Польщі. На зустріч з Папою, яка відбулася на Сихові, прибуло понад 300 тисяч молоді, а Літургія у візантійському обряді зібрала більш ніж півтора мільйона віруючих.

«Просимо прощення»

Дуже важливим для ментальності сучасного суспільства, не згадуючи вже про історичну унікальність, є те, що Іван Павло II започаткував не тільки процес перегляду певних сторінок історії католицизму, а й здійснив публічне каяття за історичні провини Католицької Церкви. У книзі Луїджі Акатоллі «Коли Папа просить пробачення...» знаходимо добірку 25-ти публічних висловлювань Папи, які починаються словами: «Я прошу пробачення». Серед подій, за які Римський Архиєрей вибачається, знаходимо хрестові походи, взяття штурмом та пограбування православного Константинополя (1204 р.), деякі справи інквізиції, звинувачення у єресі Галілея, Дж. Бруно та Яна Гуса, засудження Лютера за бажання піднести моральний рівень Церкви та ін. Вибачився Папа також за мовчання Церкви під час масового знищення євреїв Третім Рейхом. Папа керувався своїм сумлінням. Нагадаємо, що це, мабуть, єдиний в історії всіх релігій і Церков світу випадок, коли Церква – вся Церква в особі свого предстоятеля – б'є себе в груди і повторює: «Mea culpa! Mea maxima culpa!» Інші церкви, що би не скоїли – «завжди праві».

Святіший Отець сподівався і вірив, що «із пробачення народиться єднання». Папа Римський наголошував на відповідальності кожного християнина за такі негаразди сьогодення, як-от войовничий атеїзм і байдужість людей до релігії, порушення прав людини на життя та вільне віросповідання, відділення церкви від держави, знецінення загальнолюдських норм етики та моралі. Третє тисячоліття Іван Павло II вважав добою грядущого оновлення християнства і «новою весною» Церкви.

Він згасав з такою ж гідністю і терпимістю, з якою провадив Католицьку Церкву впродовж усіх 26 років свого понтифікату. 2 квітня 2005 року світ завмер у жалобі й скорботі: на зустріч з Богом відійшла душа одного з найвірніших синів Церкви, видатної постаті новітньої історії людства, визначного духовного, політичного та культурного лідера світової спільноти Папи Івана Павла II. Близько 5 мільйонів людей з усього світу прибули до Ватикану віддати шану одному з найвидатніших лідерів сучасності. Тепер уже долучений до лику блаженних Кароль Юзеф Войтила відійшов у Вічність, залишивши по собі безліч добрих справ, мудрих думок і найсвітліших сподівань. ■

ЯКЩО ПОДИВИТИСЯ НА УКРАЇНУ ОЧИМА БЛАЖЕННОГО ПАПИ...

Христина МИХАЛЮК

Оглядаючи статті у пресі, присвячені приїзду Івана Павла II, натрапила на рецензію одного автора на книгу «Слово Папи до України» – збірку 133 документів 1978-2001 р., де блаженний Папа згадував Україну. Автор рецензії, роздумуючи над назвою книги, спочатку запротестував: «Але чи не збіднює такий підхід розуміння місії Святішого Отця в її цілості? <...> Хіба найважливіші енцикліки Папи не звернені до України, не промовляють до Церкви, що вийшла з традиції святого Володимира?»

Беручись за спробу, власне, зібрати основні тези з промов Папи, в яких виявляється бачення Його Святістю нашої держави – коротко кажучи, віднайти оте «слово до України» – я теж наражалася б на упередження, якщо йти за логікою вищезгаданого автора. Однак у тій самій своїй статті він подає «оправдання» такого підходу: адже Папа володіє здатністю говорити до всіх так, щоби його слова кожен сприймав як звернені особисто до нього, тож в одиничному є відкриття універсального, у проблемах Церкви в Україні – біль Вселенської Церкви і т. д. Думки Івана Павла II про історію України і християнства в ній допомагають пізнати Історію Спасіння загалом. Хоч, очевидно, кожне з повчань Папи є актуальне для представників будь-якої національності, проте і вибірка «зерен», закинутих саме у нашу землю, теж є особливо важливою.

І ще одне, що характерно. Коли перечитувати – вже вкотре після червневих подій 2001 року – промови Папи, може скластися враження, що Святіший Отець… нас перехвалює. Але звідки таке враження? Чи то справді тому, що «ніхто не говорив з українцями так ласкаво», чи тому, що нас переслідує комплекс меншовартості, а може, це якийсь «маневр» для того, щоби нас до чогось спонукати? Спроби висновків залишмо на пізніше. Пригадаймо, що ж сказав Папа до України, коли промовив до українців питомою мовою народу, піднесено й упевнено, як і властиво Наслідникові Петра.

Ще перед візитом, у листі-відповіді Івана Павла II до митрополита Володимира Сабодана після протестів останнього проти приїзду Папи в Україну, знаходимо такі слова понтифіка: «Саме з таким настроєм готуюся до того, щоб прибути як паломник до улюбленої і шляхетної Української землі». Папа визнає, що, крім почуття радості з приводу зустрічі з його католицькими братами й дітьми, він керується також і почуттям любові і євангельського братерства до всіх тих у цім народі, хто поділяє віру в Христа. Зауважмо оте «… улюбленої і шляхетної Української землі». Ціла низка таких любовних звернень тільки починалася.

У вітальному слові в аеропорту «Бориспіль» Іван Павло II назвався другом нашого благородного народу, а Україну означив як відважного та стійкого свідка приєднання до цінностей віри, що надзвичайно вистраждала, відстоюючи свободу віросповідання. Як пророк, Папа визнав, що очима серця бачить, як по цій благословенній землі поширюється нове світло – від підтвердження вибору, зробленого ще 988 року. Вітаючи громадян України, Святіший Отець визнав, що існують у нас відмінності релігійної і культурної приналежності, але й пригадав, що нас «об'єднують спільні історичні події, а також сподівання та розчарування, які вони принесли зі собою», адже протягом сторіч наш народ «зазнав надзвичайно важких і виснажливих випробовувань». Цікаво, що Папа зумів глибше осмислити суть катастрофи Чорнобиля: адже тоді ж рішучіше розпочався підйом, і ота «апокаліптична подія» дала поштовх до відмови від ядерної зброї та спонукала громадян до енергійного пробудження. В цій проповіді Папа висловив думку, яка ще багато разів прозвучить під час цього візиту: «Протягом сторіч ця країна була привілейованим перехрестям різноманітних культур, місцем зустрічі багатства Заходу і Сходу». Похвалою і водночас викликом є і наступні слова Папи: «Україна має виразне європейське покликання, яке підкреслюють також і християнські корені вашої культури. І я висловлюю побажання, щоб ці корені могли зміцнити вашу національну єдність, запевняючи здійснюваним тепер реформам життєдайні соки справжніх цінностей». І закликав до гордості за можливість розвивати своє благородне завдання.

В промові у Президентському палаці Папа назвав Україну на європейському Сході «колискою християнської цивілізації та батьківського мирного співжиття між різними національностями та релігіями». Свій приїзд Іван Павло II вмотивував бажанням вклонитися святиням нашої історії. Він ще раз нагадав першорядну роль християнства у натхненні найвизначніших мужів культури і мистецтва, у щедрому зрошенні морального, духовного і суспільного коріння нашої країни. Роблячи екскурс в історію, Папа назвав Україну «житницею Європи» (чи є ми нею сьогодні?). Він високо оцінив осягнення нашим народом палко бажаної суверенності мирним способом і його наполегливу працю у справі відважної суспільної та духовної перебудови. Папа дав також високу оцінку тому факту, що преамбула Конституції України пригадує громадянам «відповідальність перед Богом» (про що самі ми часто забуваємо), нагадуючи при цьому і Сковородинське «зрозуміти людину» як мету державотворення. Святіший Отець побажав, щоб цінності Євангелія, які становлять частину нашої національної ідентичності, допомогли нам будувати сучасне і толерантне, відкрите і солідарне суспільство. Звертаючись до політичних діячів, Папа процитував Володимира Мономаха: «Не дайте сильним губити людину», та застерігав їх, щоб не забули серйозних уроків історії, щоб служили народові і чинили опір спокусі зловживати владою. Діячів культури України він закликав сприяти справжньому людському поступові як виразові цивілізації любові, а науковців – мати перед собою як постійне попередження жахливу суспільну, економічну та екологічну чорнобильську катастрофу. Промисловців та підприємців закликав черпати натхнення з вартостей компетентності та чесності, щоби бути корисними для підйому національної економіки та відновити довіру у тих, що зваблені спокусою шукати роботу за кордоном (таким чином Папа висловив турботу про невтішну демографічну ситуацію в Україні). Великий гуманіст епохи наголосив, що метою кожної економіки є саме людина та її гідність.

Наступного дня на Святій Месі у Києві Папа знову підкреслив роль столиці як своєрідного «Господнього предтечі» між численними народами, до яких, виходячи звідси, дійшла благовість спасіння. Іван Павло II процитував місце з Апостольського листа «Ідіть по всьому світу», де йшлося, що всі повинні бути вдячні Богу за ту подію, коли Церква, ще видимо з'єднана, прийняла у своє лоно, вже тоді багате націями та народами, і то у часі місіонерської експансії на Сході і на Заході, свою нову дочку на берегах Дніпра. Вселяли гордість і впевненість слова Папи: «О, який розквіт духовного, літургійного та церковного життя розпочався від зустрічі відмінних культур і релігійних традицій! Ця чудова спадщина довірена тепер вам, дорогі брати і сестри!»

На зустрічі з представниками Всеукраїнської Ради Церков звернення Святішого Отця з вели-

кими словами про єдність, віру, єднання представників різних релігій на загальнорелігійних і загальнолюдських цінностях стало основою, яка дала імпульс консолідації нашого суспільства. Поглянемо уважніше на важливі для державотворчого процесу слова, що прозвучали на цій зустрічі. Папа риторично запитав, чи можна вважати справді демократичною Державу, яка не шанує релігійної свободи своїх громадян. Тепер перед Україною, яка зазнала спустошливих наслідків атеїстичного гноблення, стоїть невідкладне завдання соціальної та моральної перебудови, але тільки у дусі пошани до релігійної свободи можливо будувати суспільство у повністю людському вимірі. Разом з тим Папа запевнив, що «жорстоке комуністичне переслідування не змогло викорінити з душі українського народу прагнення до Христа і Його Євангелія, бо ця віра була частиною його історії і його власного життя». Голосно прозвучало пригадування Папи: «Україно, Богом благословенна Земле, Християнство становить невід'ємну частину твоєї громадянської, культурної і релігійної ідентичності! Ти виконувала і далі виконуєш важливе завдання у великій сім'ї слов'янських Народів і європейського Сходу!». Папа Римський зазначив також, що наша країна становить природний міст не тільки між Сходом і Заходом, але і між народами, що тут знаходяться протягом століть; пригадав про численну присутність, зокрема, євреїв і трагедію Бабиного Яру: «Нехай спогад про цю подію смертоносного безумства послужить для всіх корисною пересторогою. На яку жорстокість здатна людина, яка себе обманює, що може обійтися без Бога». Згадав Святіший Отець також і про злочини проти мусульманської громади України – вивезення кримських татар, стверджуючи таким чином їхнє право повернутися у країну свого походження.

Наступного дня під час Святої Літургії Папа знову звернувся до теми хрещення України, поетично назвавши Дніпро «Йорданом України», а столичний Київ – «Новим Єрусалимом», матір'ю слов'янського християнства Східної Європи. Папа зі захопленням констатував велику кількість свідчень святості на нашій Землі від дня її хрещення. Згадуючи про страстотерпців князів Бориса і Гліба, великий гість підкреслив цікаву думку, що вони «зобразили духовне обличчя Київської Церкви, де мучеництво в ім'я братньої любові, в ім'я єдності християн проявилося як справжня і всеосяжна харизма».

Іван Павло II пригадав громадянам України зобов'язання поставити собі за мету «будувати рідну хату», продиктоване наново здобутою незалежністю (підкреслимо те, що Папа вживає саме «наново здобута незалежність», в цьому певному мовному аспекті виявляючи більшу свідомість суверенності України, ніж, до прикладу, редактори окремих видань, які повсюдно, говорячи про візит Папи, вживали конструкцію «візит на Україну» замість «в Україну», немовби ішлося про якусь просто територію, землю). Папа висловився дуже дипломатично і водночас обнадійливо, що десятиріччя незалежності показало: незважаючи на спокуси беззаконня і корупції, духовні корені України є сильні. І побажав Україні надалі живитися ідеалами особистої, суспільної і церковної моралі, служачи загальному добру, гідності і самопосвяті. Папа назвав подиву гідними життєздатність віри України і сили відродження її Церкви.

Під час беатифікації римо-католицьких душпастирів у Львові наступного дня візиту Папа Римський говорив про свідчення послідовності віри нашого народу та Боже благословення, що посилає до нього Пастирів, гідних свого покликання.

На зустрічі з молоддю Іван Павло II пригадав молодим українцям, що їх народ переживає важкий і складний посттоталітарний період, але застеріг їх, що свобода, яка коштує навіть більше, ніж неволя, вимагає сильного, відповідального і зрілого сумління. На цій зустрічі прозвучав сильний заклик Папи з його баченням можливостей поступу: «Тут потрібно вас, молодих, готових внести свій вклад для покращення суспільних, культурних, економічних і політичних умов життя країни. Тут потрібно талантів, якими ви багаті, потрібно для майбутнього вашої землі, що має таке славне минуле». Отож, Папа намагався вселити в молодь почуття за собою відповідальності, від чого великою мірою залежить майбутнє України, і водночас зазначив, що справжня цивілізація не вимірюється тільки економічним поступом, але в основному людським, моральним і духовним розвитком народу. Наприкінці промови Папа по-

бажав молодим супроводу Пресвятої Богородиці, «яку дуже почитають на українській землі».

У своїй прощальній промові Іван Павло II повторив деякі свої думки стосовно України, підкреслив її традиційну гостинність, висловив побажання, щоб наша Держава як повноправний член увійшла до Європи, адже неможлива «Європа миру та поширення цивілізації без цього взаємообміну та без співучасті відмінних цінностей, які взаємно доповнюються».

Вже з борта літака Папа надіслав телеграму Президентові Л. Кучмі з побажанням, «щоб процес приєднання України до Європи та до співдружності народів продовжувався з бажаним успіхом». Зазначив, що тут він пережив інтенсивні хвилини духовності і радості, зустрічаючи спільноти католиків візантійського і латинського обрядів, які, «зберігаючи міцними свої корені та пам'ять про світлі приклади їхніх святих <…> намагаються продовжувати шлях справжнього релігійного відродження на користь спільного прогресу нації».

Тож у чому чар отого слова Папи до України? Однозначної і короткої відповіді не може бути дано. Якщо в нас виникає думка, що ми цього якось начебто і не заслужили, – то, можливо, тому, що не звикли до таких лагідних звертань до себе. Якщо в дію вступає комплекс меншовартості – то Папа достатньо акцентів зробив для того, щоби поза стількома роками нашого власного переходу через пустелю ми бачили також і вибраність та благословення свого народу. Але благословення, яке не вирішує за нас наших проблем, а стимулює до праці, до реалізації свого високого покликання. Можливо, вселяння в наші душі гордості за себе і було з боку Папи своєрідним «маневром», та він може бути досить дієвим. Недаремно кажуть, якою важливою є похвала для розвитку дитини. З націями-дітьми (говоримо тут про роки незалежності), напевне, так само…

Притягальна сила слова Папи до України була і в тому, що він, як ми бачили вище, задавав напрямні, якими маємо йти для свого духовного відродження, показував цінності, якими мусимо дорожити, оголював небезпеки, які перед нами стоять. Це все – не готові рецепти, але фундаментальні настанови, які уможливлюють правильний вибір в майбутньому. Взяти хоча б думки щодо політичної орієнтації України, яку Папа утверджує у її виразно європейських та християнських коренях, і водночас високо оцінює її східноєвропейську ідентичність, якою слід гордитися. Тому й застерігає перед некритичним прийняттям негативних культурних моделей, поширених на Заході.

Гадаю, розумно є сприймати слова Івана Павла II не як улесливо-дипломатичний спосіб нас потішити чи догодити нам. Він задав нам певне мірило, ідеал, до якого дорости ми маємо потенційну спроможність і сили. Слово Папи, мовлене десять років тому, має відлунювати у наших вухах досі, і не тому, щоби бути джерелом нашого самовдоволення, а для того, щоб подавати чітку візію того, як ми маємо працювати, що маємо робити і у що вірити. ■

МОЛИТВА ДО БЛАЖЕННОГО ПАПИ ІВАНА ПАВЛА

Блаженний Іване Павле, святителю Христової Церкви!

В часі свого земного життя Ти віддавав себе у цілковиту посвяту Пресвятій Богородиці. Її материнське заступництво та молитва були для Тебе поміччю та розрадою, а в скрутну хвилину хоронили Твоє життя для жертовного служіння Богу, Церкві та людству. Подібно до старозавітного Мойсея, Ти виводив народ Церкви, новий Ізраїль, із неволі безбожних ідеологій та провадив до свідомості життя у вірі та свободі.

Премудрі слова Твоїх повчань були плодом Твого духовного сопричастя з Пресвятою Дівою Марією, з Її співстражданням Христовому розп'яттю та з Її світлою радістю воскресіння, а щоденний твій труд був пронизаний споглядання та прославою Її благословенних чеснот.

Блаженний Отче Іване Павле, припадаємо до Тебе в цей час з молитвою, щоб за Твоїм посередництвом та Її заступництвом ми могли пізнати Божу волю та з певністю йшли життєвим шляхом нашого спасіння у вірі, надії та любові на славу Бога Отця, Єдинородного Сина та Всесвятого Духа, нині і повсякчас, і навіки віків. Амінь ■

ЛІТАНІЯ ДО БЛАЖЕННОГО ІВАНА ПАВЛА II

Господи, помилуй, Христе, помилуй, Господи, помилуй.
Христе, почуй нас, Христе, вислухай нас.
Отче Небесний, Боже, помилуй нас.
Сину, Відкупителю світу, Боже, помилуй нас.
Духу Святий, Боже, помилуй нас.
Свята Тройце – єдиний Боже, помилуй нас.
Свята Маріє, молись за нас.
Блаженний Іване Павле, молися за нас,
Занурений в Отцеві, багатому в милосердя,
З'єднаний з Христом – Відкупителем людини,
Наповнений Духом Святим – Господом і Животворцем,
Цілковито відданий Марії,
Приятелю святих і блаженних,
Наступнику Петра і Слуго слуг Божих,
Стороже Церкви, що навчаєш істин віри,
Батьку Собору та виконавцю його вказівок,
Що зміцнюєш єдність християн та цілого людського роду,
Ревний Любителю Євхаристії,
Невтомний Паломнику цієї землі,
Місіонере усіх народів,
Свідку віри, надії та любові,
Витривалий учаснику Христових страждань,
Апостоле примирення та миру,
Захиснику цивілізації любові,
Проповіднику нової євангелізації,
Вчителю, що закликає до відчалювання на глибину,
Вчителю, що вказує святість як міру життя,
Папо Божого Милосердя,
Священику, що збирає Церкву на складення жертви,
Пастирю, що ведеш отару до неба,
Брате і Вчителю священиків,
Батьку богопосвячених осіб,
Покровителю християнських родин,
Зміцнення подружніх пар,
Захиснику ненароджених дітей,
Опікуне дітей, сиріт та покинутих,
Приятелю та Вихователю молоді,
Добрий Самарянине для страдженних,
Підтримко для самотніх і літніх осіб,
Захиснику правди про гідність людини,
Муже молитви – занурений у Богові,
Любителю Літургії, що звершуєш Жертву на вівтарях світу,
Взірцю працьовитості,
Закоханий у хрест Христа
Прикладе, що реалізуєш покликання,
Витривалий в стражданнях,
Взірцю життя і вмирання для Господа,
Що повчаєш грішників,
Що вказуєш дорогу для заблукалих,
Що пробачаєш кривдникам,
Що шануєш противників і переслідувачів,
Представнику та захиснику переслідуваних,
Захиснику безробітних,
Заклопотаний безпритульними,
Відвідувачу ув'язнених,
Зміцнення слабких,
Що навчаєш усіх солідарності.
Агнче Божий, що береш гріхи світу, Господи, прости нас.
Агнче Божий, що береш гріхи світу, Господи, вислухай нас.
Агнче Божий, що береш гріхи світу, Господи, помилуй нас.

Священик: Молись за нас, блаженний Іване Павле.

Вірні: Щоб ми життям і словом проголошували світові Христа – Відкупителя людини

Молімося:

Милосердний Боже, прийми нашу подяку за дар апостольського життя та місію блаженного Івана Павла II; та за його заступництвом допоможи нам зростати в любові до Тебе і відважно проголошувати любов Христа усім людям. Через Христа Господа нашого. Амінь. ■

(Ця молитва має imprimatur краківського митрополита кард. Станіслава Дзівіша, 12 квітня 2011 р.)

ПРЕСВЯТА ЄВХАРИСТІЯ ЯК ТАЇНСТВО

о. Анастасій КАБАЛЬ, ЧСВВ

Пресвята Євхаристія – це тема, яка загалом всім християнам добре знана, бо ж присутня у щоденному житті Церкви і є основою християнської віри. Тому мова про Євхаристію не є мовою про щось нове: це радше пригадування, наголошування чи підкреслювання певних особливостей цього Таїнства. Щось подібно до того, коли б ми сказали: «Не забудь дихати, бо можеш задихнутись», «Треба щось з'їсти, щоб не вибитись з сил», «Треба навчатися, щоб вправляти розум і пам'ять».

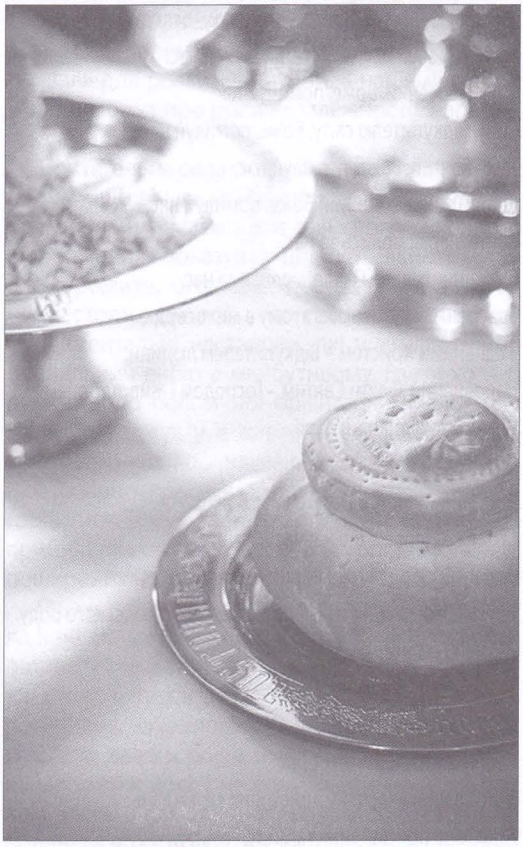

Пресвята Євхаристія для практикуючих християн є чимось добре знаним та винятковим, чимось, що потрібно переживати у цілковитому зосередженні. Часте приймання Святого Причастя стає важливим та невід'ємним елементом щоденного життя християнина, більше того, він, як із джерела, черпає з Євхаристії духовні ласки та прямує через поєднання у ній з Христом до повної зустрічі з Господом. Це підтверджено словами самого Ісуса Христа, який обіцяє, що той, хто споживає Його Тіло і п'є Його Кров, той живе у Ньому, і навпаки (пор. Ів. 6,56). Другий Ватиканський Собор навчає, що Євхаристія містить у собі самого Христа – нашу Пасху. Христос називає себе «хлібом життя». Він – «хліб живий, що з неба зійшов». Він – манна Нового Завіту, Він – годувальник Своєї Церкви. Він гарантує вічне життя тим, хто їстиме цей хліб. Євхаристія є тайною Його любові і милосердя, знаком єдності, пасхальною трапезою любові, у якій душа наповнюється благодаттю, отримуючи завдаток майбутньої слави. Всі люди, які беруть участь у Святій Літургії, є свідками цього Таїнства.

Вищезгадані поняття про Євхаристію загалом знані всім практикуючим християнам, які дбають про те, щоб їхні знання про релігію ставали щораз більшими. Для цього варто читати відповідну літературу, слухати науки про Тайну Пресвятої Євхаристії, а також у щоденному житті практикувати її, тобто приступати до цього Таїнства щонайменше у неділі та свята.

Однак, з іншого боку, це Таїнство інколи несе у собі певні неясності, або, краще сказати, оповите якоюсь таємницею, яка викликає прагнення пізнати Христа глибше: хтось бажав би побачити Його обличчя, інший – одяг чи взуття, а ще хтось, може, хотів би доторкнутись до Нього, поговорити з Ним. Це тому, що сьогодні ми живемо у такі часи, коли світ з його масовою культурою відкидає поняття тайни, прагне усе верифікувати, зрозуміти та проконтролювати. Але на те таємниця і є нею, що зрозуміти її не так просто. Однак вона може стати навіть дуже ясною та вражати зір своїм світлом. Коли це стається – тоді виразно відчутно, що певні

духовні реалії становлять собою щось істотне, хоч, цілком можливо, до повного усвідомлення їх ще далеко. В такій можливості прихована велика надія – Божа чеснота, яка полягає в покладанні нашого довір'я на обітниці Ісуса Христа і в опертi не на свої сили, а на допомогу благодаті Святого Духа.

Таємниця Божа об'являється не згідно з очікуваннями, планами, передбаченнями людини. Вона посідає свій власний час. Ця Божа таємниця є своєрідним поєднанням протиставлень. Вона поєднує у собі крайні, амбівалентні полюси, часом навіть те, що неможливе. Якщо зуміти відкрити у собі таємницю, якщо дозволити на те, щоб у нашому щоденному житті було багато знаків запитання, тоді значно легше буде відкритися на цю найбільшу таємницю, якою є Євхаристія. Потрібно прийняти істину, що саме з волі Божої, всупереч численним очікуванням людини, вона і надалі залишиться не до кінця збагненною.

Євхаристія є таємницею ще й тому, що у своєму найвищому вимірі вона виявляє присутність самого Бога серед людства. Папа Іван Павло II у своєму Апостольському листі про Євхаристію на 2004 рік з нагоди Євхаристійного року засвідчує усю глибину і важливість цієї таємниці, говорячи: «Велика таємниця, яка з певністю нас переростає і виставляє на велику пробу спроможності нашого розуму ввійти поза цю зовнішню реальність. Тут вже наші відчуття не досягають <...> але вистачає сама віра, закорінена у Слові Христовім та передана апостолами».

Власне апостоли були тими, які перші відкрилися на прийняття цієї таємниці. Ісусова таємниця Євхаристії впровадила у кризу натовпи людей, які Його слухали, а навіть і самих Його учнів. Таємниця домагається зайняти своє особливе становище, вивести людину із стану байдужості. Запитання Ісуса, поставлене учням у синоптичних Євангеліях, звучало: «За кого мене вважаєте?». Йдеться про подію під Кесарією Филипійською. Надзвичайно високо представлена тут особа Симона Петра, який, незважаючи на шемрання євреїв та учнів, що відходили від Ісуса, постає у повній відкритості на Нього. Зміст його відповіді полягає у визнанні того, що Ісус – Христос, Бога живого Син (див. Мт. 16,16; Мк. 8,29). Подібну відкритість Петро виявив і в іншому місці (див. Лк. 9,20). Ця відповідь є закорінена у глибокій його вірі та вказує, що прийти до розуміння Ісуса не можливо без Ісуса. Наука про Євхаристію для світу є таємницею, а для учнів вона уподібнюється чи ідентифікується з Його Особою. Прийняти таємницю Хліба Життя – це прийняти Ісуса, а не систему теорій; прийняти Особу, яка виконує задум Отця, дає шанс життя для всіх. Таємниця міститься у особі Ісуса; це Він є тим, який посідає Слова життя вічного. Петро тут показує, що спільнота прийняла і живе Особою Ісуса як найвищою нормою. Раніше цю норму творив Закон Мойсея, а тепер спільнота пізнала і живе заповіддю любові (Ів. 13, 34-35), яку, власне, найглибше переживає у Таїнстві-таємниці Євхаристії.

Прийняти таємницю – означає відкритися на дар Отця. Це завдяки Божій благодаті учень може наблизитись до Ісуса (Ів. 6, 37.45), бути близьким Йому (Ів. 6,44), їсти й пити з Ним (Ів. 6, 50-51), і врешті повірити у Нього (Ів. 6,29). А згодом пізнання і віра, про що говорить апостол Петро, становлять плід, що приходить з висоти. Тільки той, хто має відкрите серце на Божу дію, – той переживає у повноті Євхаристію як таємницю.

Прийняття таємниці зродилося з визнанням: «Ти є Божий Святий» (Ів 6,69). «Божий Святий» виражає месіянську реальність – Сина Божого, того, що має Слова Життя вічного. Це Той, Хто володіє повнотою Духа Святого, освяченого Отцем (Ів 1,32; 6,27; 10,36). Визнання Петра цілковито перемінює ситуацію. «Божий Святий» – це той, що представляє та уприсутнює Бога на землі, більше того, сам є Його присутністю.

Ісус – Божий Святий живе для Отця (Ів 6,57), реалізує Його план, приносить Його життя. Власне Петро приймає таємницю Ісуса, який віддає себе братам, цілковито для них, щоб мали життя.

Ісус-Євхаристія також і сьогодні запрошує всіх людей, щоб цілковито відкритися на цю таємницю у своєму житті, як це вчинив Петро. Багато людей відкинули Євхаристію, серед них були навіть деякі учні. А покинули лише тому,

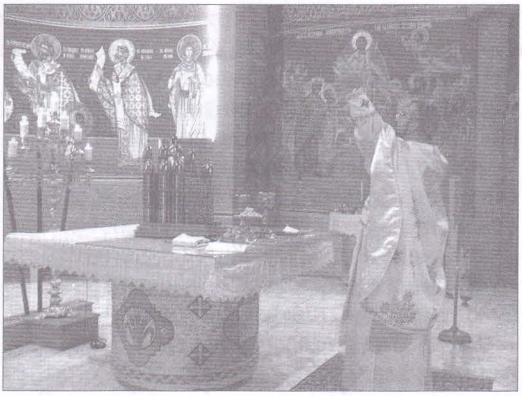

що хотіли зрозуміти її по-людському. Таємниця передбачає контемпляцію, покірне очікування на любов, яка об'явить себе людині і притягне її до себе. Прийняти Ісуса-Таємницю у своє життя – означає дозволити прожити його відповідно до Божого плану. Бути відкритим на таємницю Євхаристії – це бути у трапезі приязні з Христом, яка внутрішньо єднає з Ним. Св. Іван Золотоустий говорить: «Ті, що причащаються Тіла і Крові Господньої, мають духовну зброю, разом з ангелами, архангелами й небесними силами одягаються в царську Христову одежу. Але тим я не сказав ще нічого великого: вони одягаються в самого Царя».

Бог покликав людину до прийняття цього дару, до споживання Його у Пресвятій Євхаристії, тобто до входу з Ним у найтіснішу злуку, до асиміляції Його життя зі своїм життям, яке Христос перемінить у дар нового життя. Манна дозволяла вижити Божому народові під час довголітньої мандрівки пустинею, але не могла вчинити жодних змін у людині. Вона становила знак, метафору, заповідь того єдиного, правдивого корму, який дає життя. Приймання Христа-Євхаристію впроваджує людину до життя Божого, в досвід Його любові, Його піклування про людину. Так, як Ісус живе у постійній єдності, у сопричасті з Отцем, так і учень Ісуса переживає таку саму близькість з Ним. Переживання Євхаристійної трапези веде до особливого єднання з Христом, про що Він сам говорить: «Хто споживає моє Тіло і п'є мою Кров, живе у мені і я у Ньому (Ів. 6,56).

Бог діє у нашому «тепер», і тому Ісус пробує зруйнувати барикаду сердець, які Його діяльність бачать у проминаючому часі переходу через пустиню. Бог діє і заохочує людину до відкритості. Манна і Закон, дані людині, є прообразами, заповіддю правдивого Хліба, який Ісус дав людству через своє пожертвування для нього. Ісус уможливлює цю дійсність невидимого Причастя, що є смакуванням життя вічного.

Прийняти Ісуса-Євхаристію – це, перш за все, усвідомити свій голод, голод Бога. Тут йдеться про те, щоб відкрити у собі прагнення Його життя, любові, побачити потребу в Ньому, більшу, як потреба поживи чи повітря. Притча про весільну гостину (Лк. 14,15-24) показує, що людські серця спонтанно тягнуться до землі, посідання, привілеїв, слави. Натомість Ісус являється перед людиною як єдина справжня пожива, що дає правдиве життя, дає щастя. Завдяки Євхаристійній трапезі ми зазнаємо досвіду безперервного єднання людини з Христом: «Як мене Отець живий послав і я Отцем живу, так і той, хто споживає мене, житиме мною» (Ів. 6,57). Той, хто причащається, засвоює у себе Христа, починає жити Його життям. Ісус живе через, для і з огляду на Отця, а це життя прагне переказати людям, запрошуючи їх до такого ж спілкування. Тому Євхаристія вчиняє те, що людина вкорінюється у Христі; вона оберігає від подальших гріхів, поглиблює приязнь з Богом. Христос-Євхаристія оживляє любов, яка становить друге обличчя Євхаристії.

Великої честі удостоюються ті, що беруть участь у Святій Літургії, що відроджуються цією святою трапезою! Те, перед чим тремтять ангели і на що не сміють без остраху споглядати через сяйво, яке з Нього виходить, – те людина удостоїлась споживати, з Ним єднатися та ставатися одним тілом. Св. Іван Золотоустий у коментарі на Євангеліє від Матея говорить так: «Отож, удостоївшись такої любові й честі, відкриймося на цю таємницю Євхаристії та приймаймо Христа з великою вірою. Це та сама трапеза, яку здійснив Христос, і нічим від неї не менша. Не можна сказати, що ту звершує Христос, а цю – людина: і цю, й ту звершує Христос». ■

Місіонарчик

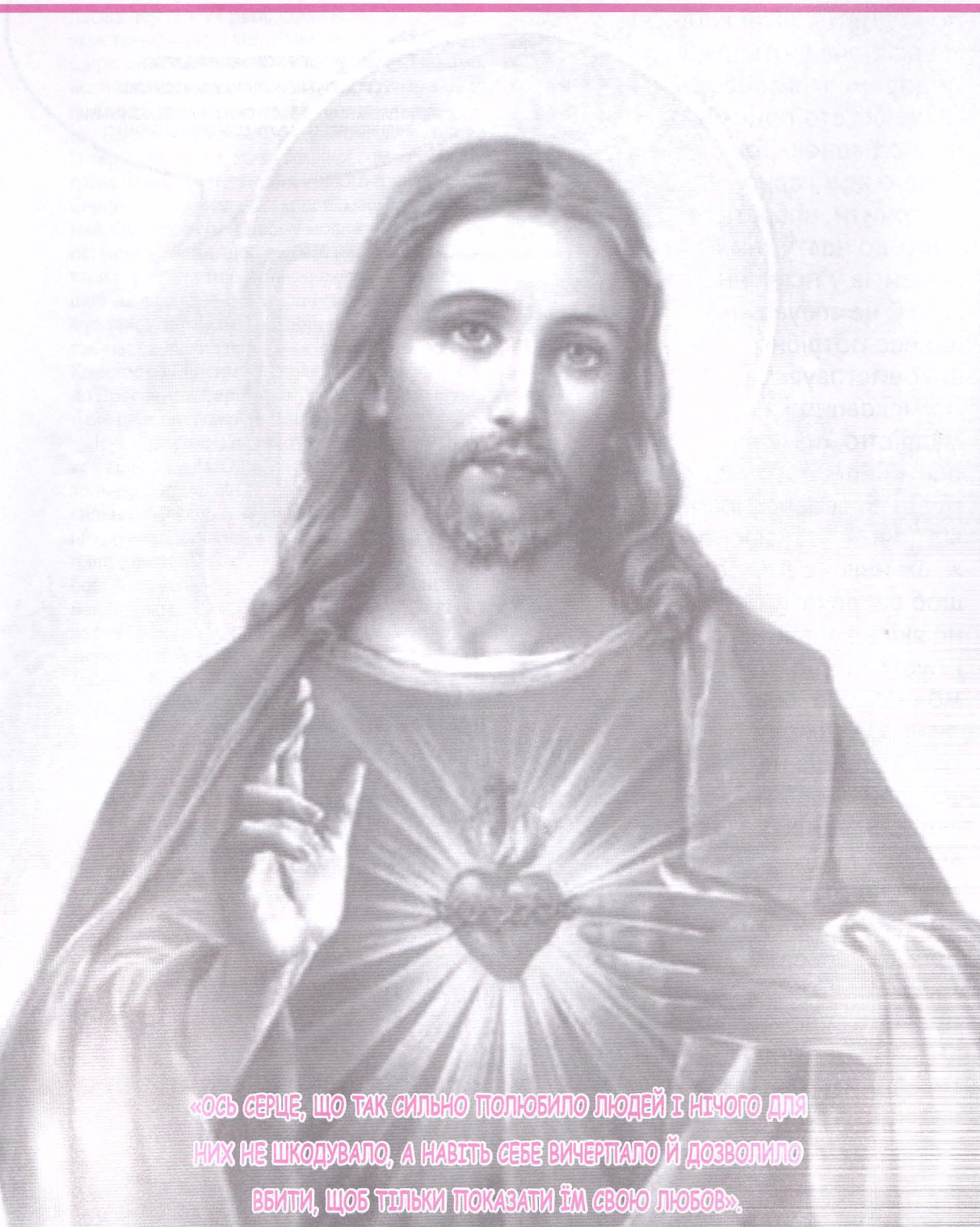

«Ось серце, що так сильно полюбило людей і нічого для них не шкодувало, а навіть себе вичерпало й дозволило вбити, щоб тільки показати їм свою любов».

Слава Ісусу Христу!

Настала найприємніша пора дітей – літні канікули. На всіх очікують цікаві подорожі, ігри, табори та ще багато приємних несподіванок. Тож бажаю вам гарно відпочити, набратися сили до наступних подвигів у навчанні. Але й не забувайте, що час потрібно використовувати помірковано і з мудрістю, адже він даний нам Богом для праці та своєчасного відпочинку. І, звісно ж, аж ніяк не для того, щоб витрачати його на якісь злі вчинки і пустощі! Ще одна моя порада: серед літнього гамору та веселощів не забувайте про своїх ближніх, які, можливо потребують допомоги чи просто не мають з ким гарно провести час. Отож, веселих та щасливих вам канікул, і... не забувайте про мене!

Дзеркальця душі

ЛАГІДНЕ СЛОВО СИЛЬНІШЕ ВІД КРИКУ.

ЧИСТА ДУША – НЕ СКУПА НА НІЖНІ УСМІШКИ.

ЯКЩО ПЛЕКАТИМЕМО В СОБІ СВІТЛІ СПАСИТЕЛЕВІ ДУМКИ, ТОДІ ІНШІ ПЛЕКАТИМУТЬ ДОБРІ ДУМКИ ПРО НАС.

У червні святкуємо:

2 – Вознесіння Господнє
12 – Зіслання Святого Духа
13 – Пресвятої Трійці
23 – Пресвятої Євхаристії

Хочеш - вір, а ні - то перевір...

У ЄГИПТІ ЗНАЙДЕНО ЗАЛИШКИ ЗУБНОЇ ПАСТИ, ЯКІЙ ПОНАД П'ЯТЬ ТИСЯЧ РОКІВ.

ПАЦЮК МОЖЕ ПРОЖИТИ БЕЗ ВОДИ ДОВШЕ, НІЖ ВЕРБЛЮД.

НИЖНЯ ЩЕЛЕПА КОТА МОЖЕ РУХАТИСЯ ЛИШЕ ВГОРУ І ВНИЗ.

ПРЕСВЯТЕ СЕРЦЕ ІСУСА

У далеких 1647-1690 рр. жила побожна монахиня св. Маргарита Алякок. Подія, що трапилася з нею у 1674 році, стала відомою у цілому християнському світі. Коли сестра Маргарита щиро молилася перед Найсвятішими Тайнами, їй з'явився Спаситель Ісус Христос. Він вказував на Своє Пресвяте Серце, яке сяяло, неначе сонце. Пресвяте Ісусове Серце оточувала корона із тернини, гострі колючки якої символізували гріхи, якими люди так сильно Його зранюють... У Серце був устромлений хрест... Наш Божественний Спаситель при цьому мовив: «Це вже Моє останнє зусилля, щоб відвернути людей від сатани і притягнути їх до Моєї любові». Він бажав, щоб на вигляд цього Серця люди більше задумувалися про безмежну доброту Бога, яку вони так часто відкидають, чим дуже його ранять. Христос обіцяв тим, хто виявлятиме набожність до Пресвятого Серця, що у їхніх серцях пануватиме царство Божої любові.

Ісус Христос з'являвся св. Маргариті Алякок кілька разів. Одного разу, показуючи Своє зранене Серце, Він сказав: «Ось Серце, що так сильно полюбило людей і нічого для них не шкодувало, а навіть себе вичерпало й дозволило вбити, щоб тільки показати їм свою любов. А як відплату за те зазнаю від них тільки невдячність через завдавання мені образ і через брак пошани, через холодне ставлення і зневагу, що їх вони показують мені у Пресвятій Тайні Любові» – тобто у Євхаристії.

Дорога дитино! Проси в Господа, щоб ніхто не насмілювався ображати Його Найсвятіше Серце, особливо через приступання без належної пошани і побожності до Євхаристії. Нехай більшає тих, що шанують Пресвяте Серце Ісусове молитвами і щирою любов'ю до Нього. А ті, що відкидають Його, хай зрозуміють, як сильно вони помиляються. І тоді цілий наш народ одноголосно прославлятиме Христа словами пісні: «Люд вкраїнський ввіки Твій, в Серці люд свій заховай!»

До речі, поняття серця в українській мові асоціюється лише з почуттями, з емоціями. Але для того, щоб зрозуміти трохи краще, чому Ісус в особливий спосіб просив почитати саме Своє Серце, треба звернутися до єврейської мови. Там «серце» означає усю внутрішню суть людини, тобто те, ким є людина насправді. Це поняття в євреїв стосується не лише почуттів (пор. Іс. 65,14), а й згадок і думок, намірів і рішень тощо. Серце Спасителя теж уособлює цілого Христа, який любить, бажає нам добра, добровільно вирішує за нас страждати і т. д. У біблійній мові серце – це те місце, де людина зустрічається з Богом. А де ж легше цю зустріч пережити, як не у людському Серці Божого Сина?

Як потрібно любити свого ближнього

Галина ГНАТІВ

Одного разу маленький хлопчик бавився зі своїми друзями у футбол. Та, на нещастя, його команда програла у цій грі, а звинуватила у своїй поразці саме нашого Ігорка. Йому було дуже образливо, адже помилки робили також й інші учасники, а всю провину переклали на нього. Йдучи додому, він постановив, що ніколи більше не буде допомагати своїм друзям на уроках математики. А оскільки знав її дуже добре, то багато однокласників звертались до нього по допомогу.

Невдовзі після цієї невдалої для Ігорка гри захворів Михайлик, хлопчина, який найбільше і найжорстокіше ганьбив нашого героя в поразці команди. Знаючи здібності Ігорка до математики, Михайликова мама попросила хлопця допомогти її синові. Ігор спершу погодився, але згодом згадав про свою постанову не допомагати кривдникам. Його роздирали сумніви. Він не міг знайти вирішення своєї проблеми: чи допомогти своєму кривднику і зламати свою постанову, чи не допомагати і образити маму Михайла… З такими думками хлопчина пішов на урок катехизму, а їх він ні за що не пропускав.

Того дня він був зайнятий своїми думками і зовсім не слухав вчителя. Та одне все ж зацікавило його. Вчитель говорив про любов до свого ближнього, наводячи у приклад притчу про доброго самарянина.

Ігорчик зрозумів, що цими словами Ісус говорить йому про вирішення його проблеми. Він зрозумів, що Михайло зараз є на місці того нещасного подорожнього, а він – це наче самарянин. Хлопчина повинен іти до друга, адже той є його ближнім, незважаючи на всі завдані ним образи і кривди. Під час таких роздумів Ігорко почув одну фразу, через яку всі його сумніви щодо подальших вчинків розвіялися. Він почув: «Люби ближнього свого, як себе самого».

Після уроків хлопчик пішов до свого приятеля і радо допомагав йому. Михайло був вражений. Він сам ніколи не зробив би чогось подібного, бо звик на образи відповідати кулаками. Після цих уроків Ігорко і Михайло стали нерозлучними друзями, а всі їх однокласники дивувалися з цієї зміни. Лише двоє приятелів знали справжню причину переміни. А причиною була саме безкорислива любов до ближнього.

(«Голос Живої Вервиці» № 20, 2010)

ПИТАННЯ ДЛЯ РОЗДУМІВ:

1. Чи правильно вчинив Ігорко?
2. Що підштовхнуло його до такого вчинку?
3. Чи серед Ваших знайомих є такі «Михайлики» і «Ігорки»
4. Чи завжди у своїх вчинках Ви керуєтесь заповіддю люб ві до ближнього?
5. А що б Ви вчинили на місці Ігорка?

Любий читачу, я буду дуже радий, якщо ти захочеш поділитися своїми роздумами про вчин Ігорчика і напишеш мені про це в листі...

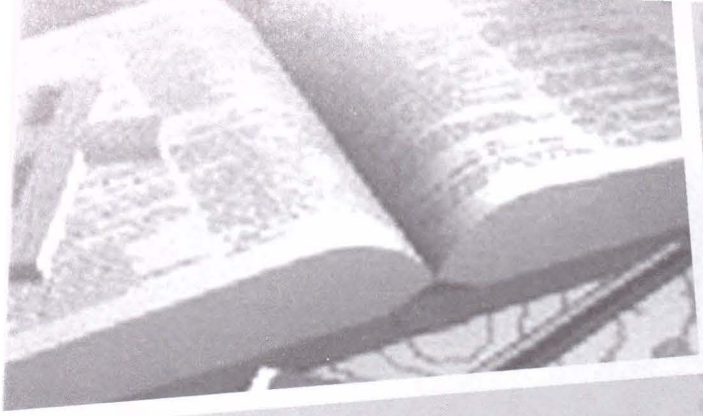

Шановний читачу, продовжуємо конкурс «Сторінками Святого Письма». Ці запитання стосуються Євангелія Господа Нашого Ісуса Христа від Івана – розділів з 3 по 6.

НА ПЕРЕМОЖЦІВ ЧЕКАЮТЬ НАГОРОДИ!!!

У жеребкуванні візьмуть участь тільки ті, що дадуть правильні відповіді на всі запитання.

Відповіді надсилайте за адресою:
79019, М. ЛЬВІВ, ВУЛ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, 36,
СВЯТООНУФРІЇВСЬКИЙ МОНАСТИР ОТЦІВ ВАСИЛІЯН, «МІСІОНАРЧИКОВІ»

Найактивніші учасники, які надішлють щонайменше 3 листи з відповідями (тобто завдання з різних номерів журналу), візьмуть участь у розіграші суперпризу.

Не забудь вказати свою адресу, номер телефону та те, скільки тобі років.

БАЖАЄМО УСПІХІВ!

КОНКУРС

1. До якого міста прибув Ісус Христос у Самарії?
а) Сихар;
б) Салим;
в) Наїн.

2. «Натомився з дороги Ісус, було ж під … годину
а) третю;
б) шосту;
в) дев'яту.

3. Що сказав Ісус жінці із Самарії?
а) «Мир тобі»;
б) «Іди за мною»;
в) «Дай мені напитися».

4. Куди пішли його учні?
а) проповідувати Царство Боже;
б) приготувати пасху;
в) до міста купити харчів.

5. Про яку воду говорив Христос із Самарянкою?
а) про мертву воду;
б) про живу воду;
в) про напій милосердя.

6. «Бог – Дух. Ті,що йому поклоняються, повинні у дусі і … поклонятися».
а) правді;
б) вірі;
в) молитві.

Місіонарчикова пошта

Дорогий «Місіонарчику!»

Мене звати Михайло. Мені 11 років. Я проживаю в с. Верхньому Дорожеві Дрогобицького р-ну Львівської обл. Я дуже люблю відвідувати церкву. Не пропускаю жодної Служби Божої у храмі Преображення Господнього у нашому селі. Кожного дня прошу Господа, щоб Він дарував моїй родині міцне здоров'я, працівникам редакції журналу – мудрості і натхнення, щоб вони й надалі писали цікаві повчання дітям, які читають цей журнал. Кожного дня я дякую Богу за вислухані молитви і за все, що Він мені дарує, молитвою:

«Дякую Тобі, Боже Небесний,
За кожен Твій дар чудесний,
За теплий дах над головою,
За рідних людей, що поруч зі мною,
За хліб насущний на столі,
За плоди матінки землі,
За радість від Божих пісень,
За кожен прожитий день,
За все, чим живу і що маю,
Тобі, Боже, подяку складаю!»

Щиро дякую тобі, Михайлику, за твого чудового листа. Я надзвичайно зворушений тим, що ти молишся. Так роби й надалі. Найбільше приємно, що ти вмієш бути вдячним Богові, це одна з найприємніших молитов для Господа. Ти молодець, що поділився нею – тепер і інші читачі зможуть молитися такими гарними словами, до чого їх заохочую. Дякуй Йому і надалі та відвідуй храм завжди, черпай ласки, які Господь там роздає, особливо Святі Таїнства. Чекаю ще на твої листи!

«Сторінками Святого Письма»

7. «Тож прийшли до нього самаряни та просили, щоб лишився в них. Він і лишився на ... дні там».
а) два;
б) три;
в) чотири.

8. Яке друге чудо вчинив Ісус?
а) оздоровив хворого на водянку;
б) оздоровив сліпонародженого;
в) оздоровив сина цісарського урядовця.

9. Як по-єврейському називалось місце купелі в Єрусалимі?
а) Витесда;
б) Емаус;
в) Наїн.

10. « Один чоловік там був, що ...ездужав...
а) 30 і 7 років;
б) 30 і 8 років;
в) 30 років.

11. У який день оздоровив Ісус недужого?
а) субота;
б) неділя;
в) оздоровлення не відбулось.

12. У якому з віршів вказані такі слова: «Бо як Отець має життя у собі, так і Синові дав, щоб мав життя у собі»?
а) Ів. 5,23;
б) Ів. 5,29;
в) Ів. 5,26.

13. Як Ісус нагодував 5 тисяч людей?
а) взяв хліби, воздавши хвалу, розділив їх між людьми, так само і рибу;
б) взяв хліб, розділивши, нагодував народ;
в) роздав хліб і рибу, але всім не стало.

14. Як відреагували учні на те, що Христос ішов по воді?
а) налякалися;
б) були в захваті;
в) здивувалися.

15. «Ісус же відрік їм: «Хіба я не вибрав вас дванадцятьох»? Та один із вас диявол!» Про кого Ісус говорив цими словами?
а) про Юду;
б) про Петра;
в) про Івана.

16. У якому із цих трьох розділів вказані такі слова: «Як ви можете вірувати, коли ви славу один від одного приймаєте, а славу від самого Бога не шукаєте?»
а) 4;
б) 5;
в) 6.

ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ КОНКУРСУ ЗА МІСЯЦЬ КВІТЕНЬ:
1)а; 2) а; 3) б; 4) в; 5) б; 6) а; 7) б; 8) в; 9) 10) а; 11) б; 12) а; 13) а; 14) б; 15) в; 16) а

ПРИЗИ ОТРИМУЮТЬ:
Христина Ткачук (м. Судова Вишня),
Роман Черечін (с. Лучиці),
Андрій Приймак (с. Лучиці).

ВЕСЕЛИНКИ

НА УРОЦІ ГЕОГРАФІЇ

— Що нагадує тобі Апеннінський півострів?
— Гумовий чобіт.
— Правильно, чобіт. Тільки чому гумовий?
— Бо Італія з усіх боків оточена водою!

ПОЖАЛІЛА

Дівчинка, граючись із їжачком, сумно каже:
— Погано бути їжачком.
— Чому?
— Ніхто тебе не погладить.

БДЖОЛА

Одного разу, повернувшись з роботи, електрик побачив, що у сина забинтована рука.
— Що сталося? Ти чимось поранив себе?
— Ні. Я вп'ймав бджолу, а вона з одного кінця була неізольована.

НАБОЖНІСТЬ

Маленька дівчинка (після іспиту з музики).
— Мамо, екзаменатор, певно, дуже набожний.
— Чому ти так гадаєш?
— Поки я грала, він раз у раз затуляв обличчя руками і шепотів: «Боже мій!»

Підготувала Леся ШТИКАЛО

КРОСВОРД

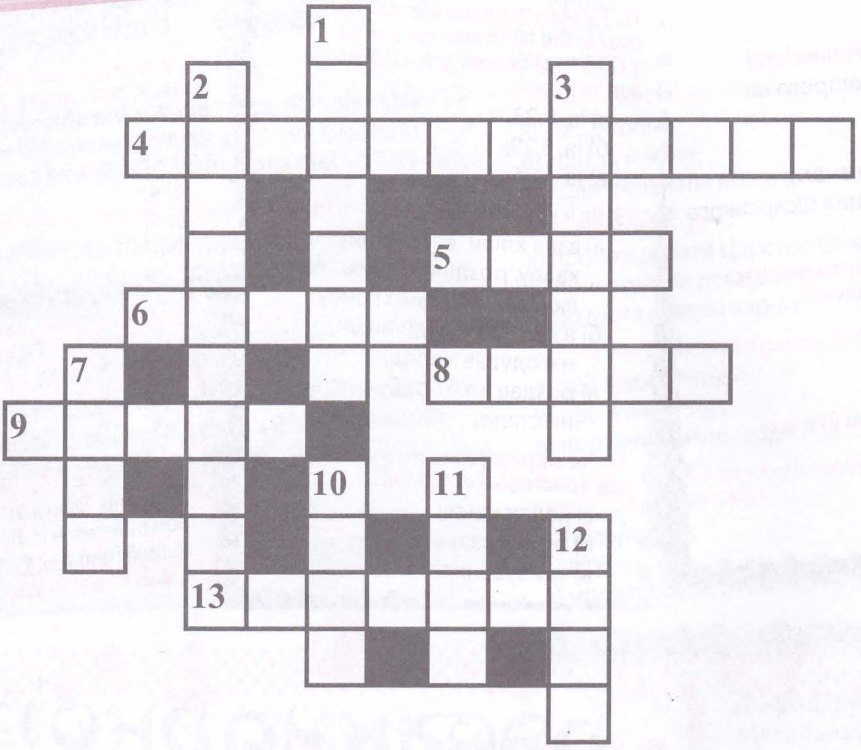

По горизонталі: 4. Чотирикутник, протилежні сторони якого рівні і паралельні. 5. Дворянський титул (середній між князем і бароном). 6. Нотний знак. 8. Столиця Японії. 9. Короткий зміст офіційного документу. 13. … Мудрий – Великий князь Київський.

По вертикалі: 1. Вид міського транспорту. 2. Відділ установи, який займається діловодством. 3. Польова квітка. 7. Столиця України. 10. Хімічний елемент. 11. Музичний твір, або його частина, який виконує один співак. 12. Фігура, яка має вигляд витягнутого круга.

Відповіді на загадку «МАМИНЕ СВЯТО», опубліковану у числі за травень 2011 року:

1.Мама. 2.Слава. 3.Сміх. 4.Син. 5.Сонце. 6.Серце. 7.Бабуся. 8.Заповіт. 9.Щастя. 10.Життя. 11.Любов.

Номер підготував:
бр. Юстин Борис, ЧСВВ

Допомагали:
Павло Білик,
Григорій Стахів,
Євген Шпирка,
Максим Бервецький,
Руслан Модний,
Ірина Модна,
Василь Касіян.

РУКИ СВЯЩЕНИКА

о. Василь МЕНДРУНЬ, ЧСВВ

Перенесімося подумки до храму Божого, де маємо можливість дещо побачити, почути і пригадати.

Ось священик, схиливши голову, мовить молитву: «Господи, простягни руку Твою з висоти святої оселі Твоєї і скріпи мене на оцю службу Твою, щоб я неосудно став перед страшним престолом Твоїм і виконав безкровне священнодіяння. Бо Твоя є сила на віки вічні. Амінь». Накладаючи нарукавники на руки, він мовить: «Десниця Твоя, Господи, прославилася силою; права Твоя рука, Господи, знищила ворогів, і величністю Своєї слави Ти погубив супротивників. Руки Твої створили мене й укріпили мене; врозуми мене, і я заповідей Твоїх навчуся». Коли ж священик умиває руки, то молиться так: «Умию між невинними руки мої і обійду жертовник Твій. Господи, я полюбив красу дому Твого і місце слави Твоєї. Не погуби душі моєї з грішниками, життя мого з лукавими людьми, на руках яких беззаконня, а правиця яких повна підкупства. Я ж бо у невинності моїй ходив, тож вибав мене. Господи, і помилуй мене. Нога моя стала на правій дорозі, в церквах благословитиму Тебе, Господи». Очевидно, вмиваючи свої руки, священик пам'ятає про чистоту душі. А в молитві «Достойно і праведно Тебе оспівувати» звертається священик до Отця Небесного: «Дякуємо Тобі за цю службу, яку Ти з рук наших зволив прийняти, хоч і стоять перед Тобою тисячі архангелів і десятки тисяч ангелів, херувими, і серафими, шестикрилі, багатоокі, що високо ширяють, пернаті». Перед Святим Причастям священик молиться: «Зглянься, Господи Ісусе Христе, Боже наш, від святого житла Твого і від престолу слави царства Твого і прийди, щоб освятити нас. Ти, що вгорі з Отцем сидиш і тут з нами невидимо перебуваєш, і сподоби могутньою Твоєю рукою, подати нам пречисте Твоє тіло і чесну кров, а через нас усім людям».

На Службі Божій священик підносить руки догори, коли молиться Херувимську пісню,

Символ віри і «Отче наш», і аж 6 разів рукою благословить людей. Не можемо обійти увагою і першу Службу Божу кожного священика, після якої молодий священик уділяє благословення кожному зокрема, кладучи руки на голови людей. А побожні люди цілують його долоні.

Коли у храмі Божому відбувається Таїнство Подружжя, священик накладає персні молодому і молодій. Священик обв'язує їхні руки єпитрахилем та, придержуючи рукою, проводить шлюбну присягу. Також молодята разом кладуть правиці на Євангеліє.

У церкві відбуваються теж Святі Таїнства Хрещення і Миропомазання. Священик, поклавши руку на голову дитини, молиться: «В ім'я Твоє, Господи, Боже істини, і Єдинородного Сина Твого, і Святого Твого Духа, кладу руку мою на раба Твого, що сподобився прибігнути до імени Твого і під покровом крил Твоїх схоронитися...». Священик помазує замоченим у єлей великим пальцем правої руки чоло, груди, плечі, вуха і ноги дитини, а після слів Хрещення і покладення крижма дає хресному батькові палаючу свічку. Далі настає Таїнство Миропомазання: священик, замочивши палець у святому мирі, помазує хрестоподібно чоло, ніс, вуха, уста, груди, руки і ноги охрещеної дитини, кажучи при цьому: «Печать дару Святого Духа. Амінь». Коли відбувається вивід матері, священик, положивши правицю на її голову, проказує приписану молитву.

Коли говоримо про Миропомазання, то корисно буде згадати про подію, яку описують Діяння апостолів (8,14-23): «Довідавшись, що Самарія прийняла слово Боже, апостоли, які були в Єрусалимі, послали до них Петра і Йоана. Ці прийшли й помолилися за них, щоб вони прийняли Духа Святого, бо він ще не зійшов був ні на кого з них, оскільки лише були охрещені в ім'я Господа Ісуса. Тоді поклали на них руки, і вони прийняли Святого Духа. Як же побачив Симон, навернений ворожбит, що через накладання апостольських рук дається Дух, приніс їм гроші і каже: «Дайте й мені таку владу, щоб той, на кого я покладу руки, прийняв Святого Духа». Петро ж сказав до нього: «Срібло твоє нехай з тобою буде на погибель, бо ти за гроші думав придбати дар Божий. Нема тобі у цій справі ні частки, ні спадщини, бо твоє серце не праве перед Богом. Покайся, отже, за лукавство своє і проси Господа, може буде відпущена тобі ця думка твого серця...».

У храмі Божому відбуваються теж свячення дияконів, священиків і єпископів через покладення рук єпископа (чи єпископів). Тому це Таїнство називається Рукоположенням.

І в повсякденному житті нам, дорослим, а тим більше дітям, часто потрібно оцього покладення рук. Блаженної пам'яті о. Степан Яворський, ще як молодий священик, не раз просив свою маму: «Потримайте мою голову у своїх руках, бо дуже болить». А мати Тереза з Калькутти признавалася: «Коли кладу руки на головки дітей, відчуваю велику радість». ■

Далі буде

МЕМОРІАЛЬНИЙ ПОСТАМЕНТ НА ПАМ'ЯТЬ ПРО МУЧЕНИЦЬКУ СМЕРТЬ БЛАЖ. ВІТАЛІЯ БАЙРАКА, ЧСВВ

о. Олег ЧУПА,
прес-секретар Самбірсько-Дрогобицької єпархії

16 травня у храмі свв. апп. Петра й Павла при василіянському монастирі у м. Дрогобичі відбулось вшанування 65-ї річниці з дня мученицької смерті Блаж. Віталія Байрака, ЧСВВ. З цієї нагоди до парохії прибув владика Ярослав (Приріз), єпископ-помічник Самбірсько-Дрогобицької єпархії, який у співслужінні з ігуменом єромонахом Павлом Ясиновським, ЧСВВ та іншими єромонахами монастиря відслужив Архиєрейську Літургію.

"Священномученик Віталій Байрак засвідчив перед усіма незламність своєї віри та силу своєї любові, а водночас – благодатність нашої Церкви, її божественне походження," – зазначив у пастирському слові архиєрей. Відтак єпископ зосередив увагу вірних на церковній історії XX ст., у період якого загалом за підрахунками науковців загинули мученицькою смертю понад 26 мільйонів християн. Пророчою іконою цієї епохи владика Ярослав назвав слова з сьомої глави книги Одкровення: "Після того глянув я, і от – натовп численний, перелічити який ніхто не міг, – від усякого народу і племен, і людностей, і язиків, стояли перед престолом і перед Ангцем,

одягнені в одежі білі, пальмові віті в руках їхніх, і викликували гучним голосом: "Спасіння Богу нашому, що сидить на престолі, і Агнцеві.... Один із старших промовив до мене: "Ці, одягнені в одежі білі, хто вони і звідки прийшли?... І він оповів мені: "Це ті, що прийшли від горя великого, і обмили одежі свої, і вибілили в крові Агнця" (Ап. 7, 9-14).

Після завершення Божественної Літургії відбулось освячення пам'ятного настінного постаменту на честь Блаж. Віталія. Відтак ігумен монастиря єромонах Павло Ясиновський, ЧСВВ подякував владиці за пастирські відвідини парохії, а також усім жертводавцям, що спричинились до зведення меморіального постаменту. ■

ДОВІДКА

Блаженний Віталій Байрак народився 24 лютого 1907 року в с. Швайківці Чортківського повіту на Тернопільщині. У 1922 році вступив у Чортківську гімназію, де виявив себе зразковим гімназистом та активним організатором громадської роботи. Вступив до монастиря отців василіян 4 вересня 1924 року. Після новіціату в Крехові та підготовки при монастирях у Лаврові, Добромилі та Кристинополі (Червоноград) вивчає філософію та богослов'я. 26 лютого 1933 року склав вічні обіти. Рукоположений на священика у Жовківському монастирі 13 серпня 1933 року.

У Жовкві о. Віталій Байрак провадив парафіяльне життя в церкві Пресвятого Серця Ісусового. Його також було призначено заступником ігумена і доручено парафіяльну канцелярію. Відтак блаженний став провідником Марійської Дружини та очолив Товариство апостольства Молитви гідної смерті.

Незважаючи на свою зайнятість, о. Віталій провадив реколекції та проповідував у різних місцевостях Західної України. У червні 1941 р. його було призначено ігуменом Дрогобицького монастиря замість страченого більшовиками о. Якима Сеньківського. Тут о. Віталій вів активну душпастирську роботу та провадив ті ж товариства, що й у Жовкві.

17 вересня 1945 року він був арештований Управлінням НКВС Дрогобицької області. Рішенням військового трибуналу військ НКВС Дрогобицької області від 13 листопада 1945 року він був засуджений до восьми років позбавлення волі з конфіскацією майна. Свідок пан Василенко, котрий у 1946 р. намагався передати о. Віталію освячені пасхальні страви, розповідав, що о. Віталія дуже били і приносили до камери на простирадлі. Загинув о.Віталій Байрак від рук катів НКВС в Дрогобицькій тюрмі 16 травня 1946 року. Реабілітований посмертно прокуратурою Львівської області 14 серпня 1995 року. ■

ВІДЧУТТЯ БОЖОЇ ПРИСУТНОСТІ

Володимир СРІБНИЙ

Одного разу група молодих людей запитувала у священика, який був уже дуже похилого віку, чи не сумнівається він у існуванні Бога, наскільки тверда його віра. Священик, не думаючи, відповів: «Я знаю, що Бог є тут, між нами. Це вже фактично не віра, а стовідсоткова впевненість в тому що Бог існує. Я Його відчуваю так, як відчуваю вас». Дехто цю відповідь священика частково приписав його похилому віку, страху смерті чи його, так би мовити, фаху. Але для тих, що знають цього священика зблизька, пам'ятають його заяви про те, що не боїться смерті, знають його життя, вчинки, приватні бесіди, ставлення до різних обставин, – для тих його відповідь виглядає більш правдоподібною. Приклад його життя показує, що у власних переконаннях священик не обманював свого внутрішнього відчуття. Він відчував присутність Бога.

Постійна присутність Бога робить людину людиною. Якщо людина чинить зло, то це тому, що вона забуває про Його присутність. Але

ніхто не може бути постійно поганим. Та іскра відчуття присутності Бога розгоряється знову, і людина змінюється. Однак це відчуття для віруючої людини характеризується постійністю. Хоч вона і не має упевненості, що завтра не вчинить гріха, але впевнена у постійній присутності Бога біля себе, а значить, перебуває в надії спасіння.

Святі ніколи не боялися пекла. Є люди, які навіть не сприймають духовну літературу, де надмірно описано страхіття, що відбувалися в пеклі чи чистилищі. І не тільки через те, що ставляться з недовірою до чиїхось візій, але тому, що мають іншу основу віри. Люблять Бога не через страх пекла, не через страх вічних мук, не через бажання вічно жити, не через можливість випросити в Нього якісь блага для себе чи для своїх близьких, а виключно через потребу в Ньому.

Бог через роздуми, мрії, сподівання говорить з нами. Він підказує, як чинити. Це Він будить у нас неспокій душі, щоби ми задумалися над собою. Це Він у момент нашого вибору між добром і злом схиляє нас до кращого. Це Він через закиди совісті змушує нас шкодувати про погані вчинки. Так Бог лікує нас. І тоді ми починаємо прагнути Бога, говорити з Ним, молитися спочатку тими завченими молитвами, яких часто не розуміємо, а згодом доростаємо до більш глибокої, особистісної молитви. Адже вона – це не монолог людини, а взаємне спілкування між Богом і людиною. «Наблизьтесь до Бога, й Бог наблизиться до Вас», – навчає апостол Яків (Як. 4,8).

В світі є дуже багато добрих людей, які говорять, що не вірують в Бога. Важко зрозуміти, як вони наодинці із собою говорять самі до себе; досліджуючи світ, не виходять за своє внутрішнє «Я». Порухи совісті, що б'ють в кожній людині, для них є останньою інстанцією сприйняття. Психологічний світ людини дуже багатогранний, але він не є настільки певним, щоби бути відправною точкою. Коли ми виходимо за ці межі, тоді і зустрічаємо Бога. Віруюча людина говорить з Богом, в ньому бачить мірило своїх вчинків, остаточну ціль. Філософ XVIII ст. Мен де Бірон, розвиваючи свою концепцію філософії, переходив з одного щаблю розуміння світу до іншого (спочатку внутрішній досвід людини трактує фізіологічно, потім метафізично і, нарешті, релігійно) і зазначав, що зв'язок нашого розуму з Богом є не тільки фактом віри, але й дійсним психологічним фактом: «...коли мислю Бога, то бачу власне Бога, а не тільки уявлення Його». Можливо, невіруючим людям не вистачає сили перейти з одного щаблю розуміння світу до вищого.

Присутність Бога відчуває кожна мисляча людина. Згадаємо Сократа, що жив за декілька століть до народження Ісуса Христа. Він говорив, що в його нутрі живе ніби якийсь демон (дух), що дає йому поради. Святий апостол Павло твердить, що в ньому живе Христос (Фил. 1,21, Гал. 2,20). Свою присутність в душі людини запевняє сам Бог (див. Ів. 14,23). Святі Отці Церкви відчували присутність Бога в своїй душі та беззастережно навчали про це. Візьмімо хоча б слова Климента Олександрійського: «Людина, в якій мешкає Слово, не змінюється, не формується, але має форму Слова й уподібнюється до Бога».

Бог є поруч із людиною незалежно від того, хоче вона цього чи ні. І Він діє. «Чи знаєте ви, що ви – Божий храм, і Дух Божий у вас пробуває?» (1 Кор. 3,16). Тільки від того, як ми реагуємо на цю присутність, залежать наші вчинки. Деколи людині зручно забути про присутність Бога. Найчастіше забуваємо про нього, щоби оправдати свою слабкість.

Присутність Бога дає людині спокій. Святий Альфонс Лігуорі говорить, що Господь не мешкає у серці, в якому панує неспокій. «Звідки між вами війни, звідки суперечки? Хіба не звідси – з пристрастей ваших, які воюють у ваших членах?» (Як. 4,1).

Бог завжди той самий, це людина змінюється. Однак у світі, напевно, мало людей, які би не хотіли змінитися на краще, якось вдосконалитися. Бог націлює людину на самовдосконалення. Через це стають святими. Ми їх подивляємо, і вони стають для нас взірцем у житті, наслідуючи який ми і самі змінюємося на краще. Так діє Бог. І людина не в змозі уже встояти перед Божою присутністю, перед силою Божою... «Бо царство Боже не в слові, а в силі» (1 Кор. 4,20). ■

ЧСВВ – ПАМ'ЯТАЄМО, ВИВЧАЄМО, НАСЛІДУЄМО

ПОДИХ ВІЧНОСТІ З ХЕРСОНА

Ольга КОБИЛЬЧЕНКО,
парафіянка церкви св. Володимира в м. Херсоні

Уже минуло одинадцять років з дня трагічної смерті отця Ісидора Гончара, ЧСВВ, а спогади ще й досі залишилися в наших серцях про отця, який повністю віддавався служінню Богові. Це неможливо написати у спогадах, ані не вмістити у книгу.

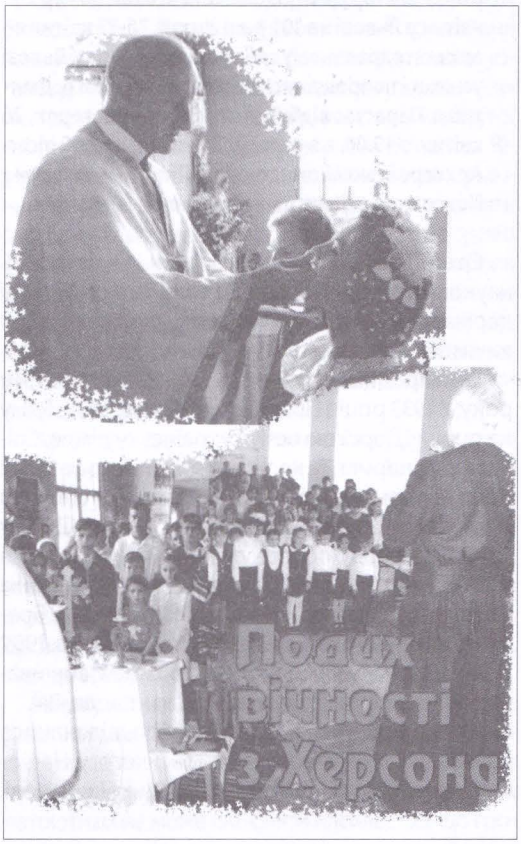

Отець Ісидор працював на теренах Східної України сім років. Починав служіння у вагончику в степу, де не було ніяких умов (без води, світла, тепла).

З часом за Божою волею та його активною участю спорудили церкву, яка діє і сьогодні. Де не глянеш на стіни, кожний клаптик цієї церкви, скрізь бачу невтомну працю о. Ісидора. Якщо вдавалося виконати все задумане у цей день, то, не відчуваючи втоми, священик ставав на коліна перед престолом, складаючи подяку Господеві. І хвилинний відпочинок о. Ісидор використовував для молитви на вервиці перед святим кивотом. Велику пошану віддавав Святій Євхаристії, ніколи не переривав початого богослужіння, а закінчивши, відходячи від Престолу, не було такого, щоб повернувся спиною – хрестився і кланявся з великою пошаною.

Завдяки постійному спілкуванню з людьми, які вперше приходили до нашої церкви із цікавості, о. Ісидор своєю харизмою збільшував число парафіян. Вони до сьогодні залишаються ревними прихожанами нашої церкви, хоч до цього були віруючі інших конфесій.

На початках парафія мала 4-7 постійних осіб, а зараз маємо вже більше сотні. Раніше до св. Причастя щонеділі приступало більше 40 парафіян, а зараз число тих, хто приймає Найсвятіші Тайни, збільшилося. Є парафіяни, які причащаються щодня. Отець Ісидор організував 3 гуртки членів Апостольства Молитви, є чимало прихильників Серця Христового.

Ніколи отець Ісидор не зважав на стан здоров'я, був одного разу на останній Хресній дорозі 2000 року дуже хворий, однак, знемагаючи, служив Хресну дорогу, бив поклони з розважанням біля кожної зупинки про муки Христові.

Отець Ісидор був Богом обраним священиком-монахом, який своїми вчинками, вірою, богослужіннями, проповідями, порадами зумів запалити в нас вогник правдивої Християнської Віри.

Я вірю, що отець Ісидор і зараз допомагає нам, як завжди нам обіцяв: "Я більше вам поможу, як покину земний світ."

ВІН ПОДАВ НАМ ПРИКЛАД ПОВНОКРОВНОГО ЖИТТЯ

Відомий науковець-історик, автор численних вишиваних ікон, хоругв і риз, священик УГКЦ отець доктор Дмитро Блажейовський помер 23 квітня у Львові на 101 році життя. 26-27 квітня в архикатедральному соборі святого Юра у Львові усі охочі попрощалися із спочилим у Бозі о. Дмитром. Парастас відбувався у Світлий вівторок, 26 квітня, о 19.00, а в середу, 27 квітня, о 12.00 після Архиєрейської Божественної Літургії – похорон. Похований о. Дмитро на Янівському цвинтарі.

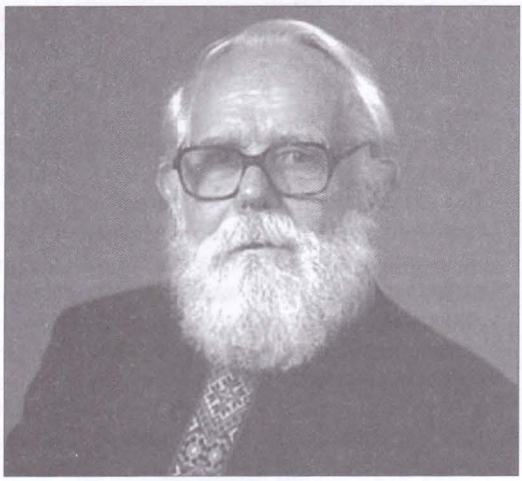

Отець Дмитро Блажейовський – автор 25 наукових праць з історії Церкви та Української держави, а в його мистецькому доробку є 350 вишитих ікон та хоругв.

Він народився на Лемківщині 21 серпня 1910 року. У 1933 році з Праги пішки прийшов до Риму на прощу. Дорогою почув українську пісню. Співали семінаристи з колегії святого Йосафата. Це його настільки вразило, що вирішив і собі там вчитися. З 1947 року священик жив у США, у 1973 році знову повернувся до Риму. Вишивав з шістдесяти років. Вишивані ікони священика можна побачити у Франції, Італії, Ватикані, Бразилії, Німеччині та інших країнах. 6 травня 1999 року відкрив у Львові власний музей вишиваних ікон та образів (проспект Чорновола, 2а).

21 серпня 2010 р. громадськість відзначила 100-річчя о. Дмитра Блажейовського у Національному театрі ім. М. Заньковецької у Львові. Того ж року нагороджений Папською медаллю «Христос – наш мир».

Львівський музей вишиваних ікон та образів отця доктора Дмитра Блажейовського і Товариство «Україна-Світ» висунули кандидатуру о. Дмитра Блажейовського на здобуття Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Нехай у мирі спочиває цей невтомний трудівник на Христовій ниві, ниві науки і мистецтва, який такими розмаїтими талантами усе життя прославляв їх Подателя – Господа Бога, а нам дав світлий доказ того, що найбільший талант – жити повнокровно. ■

НОВІ СИМПТОМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ХВОРОБИ УКРАЇНЦІВ

Віктор ПОЛЕТКО

Свого часу автору цих рядків випала нагода ближче познайомитися з маленькою частинкою творчої спадщини митрополита Андрея Шептицького. Серед багатьох томів його текстів чільне місце займає послання, приурочене до вбивства у Львові, що мало явно політичний характер і було скоєне у 1934 р.

Авторитет, яким тоді користувався митрополит на територіях сучасної Західної України, на-

певно, неможливо порівняти з авторитетом будь-якого сучасного громадського чи церковного діяча. Він був більш ніж духовним лідером, він був форматором думки цілих народних мас українців, незважаючи навіть на спольщене аристократичне коріння. І от, на хвилі тодішнього «національно-визвольного» руху здійснюється одиничний прояв насильства – вбивство, обґрунтоване «патріотичною ідеєю». В цей драматичний момент, коли активістам націоналістичного руху більше за все була потрібна підтримка з боку Церкви, а заодно – моральне виправдання скоєного, митрополит публічно критикує їхній вчинок. Очевидно, наступного дня у газети хлинули заголовки типу: «Нарешті шляхетська кров в жилах графа Шептицького почала виявлятися» або щось подібне. Однак митрополит не пішов на компроміс. Він гостро засудив і вбивцю, і організаторів злочину, а крім того – передбачив наслідки такої «методики» виборювання незалежності. З плином років про це вбивство – одне з багатьох – майже всі забули. Натомість те, що в результаті сталося з націоналістичними рухами, їхніми гаслами, національною ідеєю і, врешті, самою незалежністю, назавжди закоренилося в історичній пам'яті мільйонів людей.

Ще через багато років, у наші дні, стало можливим скільки завгодно втішатися поверненою свободою. Патріотичні лозунги знову, але тепер вже цілком легально на вустах українців чи, принаймні, немалої їх частини. Народні маси українського П'ємонту знову енергійно демонструють свій великий, але ще не реалізований потенціал.

Однак, коли пригадаємо недавні події у Львові, мимоволі спадає на думку питання: невже з 1934 р. насправді нічого не змінилося? Невже наш єдиний національний «інтелект» продовжує мислити такими ж категоріями? Невже ми і сьогодні ще не вміємо адекватно оприлюднювати наші погляди на навколишні речі, а тим більше – їх відстоювати?

Легендарні і правдиві історії про те, що відбулося у Львові дев'ятого травня цього року, вже давно стали надбанням широкого кола людей в Україні і закордоном. Однак не багато кому вистачить сміливості взяти на себе відповідальність і дати їм об'єктивну оцінку. Не становить винятку і автор цього тексту. Тому, не вдаючись до аналізу мотивів учасників тих подій, хотілося б трохи призадуматися над їх плодами, які ще доведеться і вже доводиться пожинати, незалежно від того, хто мав рацію у тій ситуації, а хто – ні.

Отож, ніхто не стане заперечувати того факту, що було зроблено ще один впевнений крок на «благородній» стежині поділу України на дві, а то й більше частин. По-друге, і цього теж ніхто не стане заперечувати, залишилося багато людей похилого віку, які зовсім не заангажовані у «стерильних» політичних процесах, але були учасниками Другої світової війни, яку вони називають Великою Вітчизняною. Можливо, дехто з них втратив останню в земному житті можливість вшанувати пам'ять загиблих товаришів. По-третє, більшості здорово мислячих людей зрозуміло, що одиничний прояв реакційності, антагонізму чи ксенофобства – не знаю навіть, як правильно ідентифікувати ці події – обов'язково потягне за собою цілий ланцюг таких проявів. Тим більше, якщо агресія стала наслідком відвертих провокацій.

Автор цих рядків не ставив собі за ціль засудити дії тих чи інших політичних сил. А проте, слід сказати, у цих політичних силах, напевне, немало окремих представників, які, не дуже переживаючи за «маловажливі деталі» нашої історії, вдало використовують емоції людей для досягнення власних цілей. В будь-якому разі, мусимо визнати, що внутрішня конфронтація в Україні не спадає, а чим це все закінчиться – годі й гадати.

І знову ж таки спадають на думку аналогії з вже далекими, але ще не забутими тридцятими роками. І зараз, як ніколи раніше, влучно звучать слова митрополита Шептицького про те, що здоровий патріотизм не може включати насильства, що громадські й політичні організації не вповноважені бути остаточним критерієм справедливості на землі, що фізична помста за рани минулого ні до чого доброго не приведе, що для формування держави перш за все потрібна консолідація і т.д. Писав про це Шептицький часто, здається, протягом усього зрілого періоду свого життя. Йому дуже добре вдавалося викривати моральні і духовні вади народу, які, як відомо, тяжіють до стабільності. А крім того, митрополит зробив багато прогнозів, які почали здійснюватися ще за його життя і знаменували собою одну з найважчих сторінок нашої історії. Як показали події дев'ятого травня, симптоми нашої хвороби залишилися тими самими. І не дай Боже, щоб подібними були наслідки…

МАСОНСТВО В УКРАЇНІ ЯК РІЗНОВИД РЕЛІГІЙНОГО ВЧЕННЯ

Підготував о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Багато хто з людей чув про існування течії масонства, але, напевно, не кожен знає про неї докладно. Тому в цій статті спробую висвітлити те основне, що стосується масонів.

Масонство відіграло певну роль у духовному та суспільному житті України кінця XVIII – початку XIX ст. Як відомо, той релігійно-етичний рух, який спирався на позацерковне містичне вчення, зародився спершу на початку XVIII ст. в Англії. Опісля він поширився у всій Європі як відображення дворянської опозиції в період кризи феодальних суспільних відносин. Свою назву, принципи організаційного об'єднання в «ложі», традиційний ритуал, за яким відбувалися зібрання, члени масонських організацій запозичили у середньовічних європейських каменярських цехів, почасти у лицарських та містичних орденів.

Строкатий зміст їхньої програми зумовлював ідеал об'єднання людей на засадах братерства, любові, рівності та взаємодопомоги, який вони проголосили. У цій програмі ідеї антиклерикалізму (негативне ставлення до духовенства) поєднувалися з елементами релігійного містицизму. Масони відводили Богові роль «великого архітектора Всесвіту», заперечуючи культ і церковну догматику. Це, звичайно, робить їх подібними до прихильників ідеї деїзму (релігійно-філософське вчення, згідно з яким Бог є неособовою першопричиною світу, але не втручається у процеси і явища, що відбуваються у ньому).

Буржуазне спрямування, яке мав масонський рух спочатку, зумовило у ньому участь багатьох представників європейського Просвітництва XVIII ст., що намагалися через масонство створити всесвітню організацію з метою мирного об'єднання людства в релігійному братерстві.

Наприкінці XVIII ст., як засвідчує історія, ця течія проникла в Україну. Першу масонську «Ложу безсмертя» створили в Києві 1784 року. Потім ложі діяли і в інших містах. За походженням і значною мірою складом масонство в Україні було переважно польське та російське.

На нашій землі до складу масонських лож входило чимало представників дворянської аристократії. Відомо, що надзвичайно велику активність у поширенні тут ідей масонів виявив вихованець Київської духовної академії І. Т. Мартас, який, як доведено, провів аж 12 років у келії Києво-Печерської лаври, де написав вдосталь творів масонського спрямування.

У масонських колах України шалену популярність мали журнали, які видавали російські масони: «Утренний свет», «Вечерняя заря», «Покоящийся трудолюбець», «Синский вестник». Найзнаменнішими серед масонів були твори Я. Беме, Й. Масона, Л. К. Сен-Мартена, Сведенборга та ін.

З масонством зблизилися і визначні представники української інтелігенції, серед них й Іван Котляревський. Як справедливо зазначають дослідники, зокрема Д. Дорошенко, в Україні масонство, будучи з походження чужим, російським або польським, мимоволі зазнавало впливів місцевого українського ґрунту, мусило враховувати українські особливості, навіть торкатися національної проблеми. За своїми засадами цей рух є певною мірою співзвучним традиційному для української духовності гуманістично-етичному спрямуванню філософської культури.

Масони констатують реально наявні у соціальному житті різні суперечності, які викликають розбрат серед окремих громадян і народів. Вони

намагаються досягнути кінцевої мети – утворення всесвітнього братерства землян через мирне об'єднання їх у релігійному братерстві. На думку масонів, шлях для досягнення цього «золотого віку» на землі пролягає через духовне переродження людства. Отож, і створюють задля досягнення цієї мети таємну світову організацію, яка силкується позбавити співбратів ворожнечі і натомість утвердити принцип «любові – душі всієї природи», як зазначила дослідниця Соколовская.

Для масонів революція є неприйнятною. І в кайданах рабства раб може бути «вільним духом». Згідно з їхньою доктриною, люди рівні між собою лише за народженням і смертю. Кожний має підкоритися тій долі, яка послана Провидінням: на землі люди рівними бути не можуть. Залежно від суспільного статусу масони розробили на цьому ґрунті програму діяльності для різноманітних верств населення. Сіллю землі є представники заможних станів, і вони відповідальні за стан земних справ перед Зодчим світу.

Запорукою збереження порядку в громадському суспільстві, на думку масонів, є суворе дотримання законів. Вони розглядали соціальну несправедливість та акти сваволі та результат зловживання владою. А в «Уложенні» створеної за ініціативою Г. Елізена масонської ложі була проголошена конкретна мета організації масонів – «удосконалювати добробут людей виправленням моральності, поширенням доброчинності, благочестя і неухильної вірності государю й вітчизні».

Згідно з масонськими поглядами, справжній шлях до побудови «суспільства всезагальної любові» пролягає через втілення у своє життя принципу «пізнання себе і пізнання рук Божих чи природи». Правдивий шлях «пізнання Бога у природі й природи в Бозі», на їх думку, полягає у моральному самовдосконаленні, яке досягається лише в процесі заглиблення у внутрішній світ особистого «я», інтуїтивного прозріння, «божественного одкровення».

Як відомо, прибічники масонства, перетлумачуючи євангельські заповіді, що містилися в проповіді Христа, проголошують радо один із головних принципів релігійно-етичної концепції, яку вони пропагували, «вимогу непротиставлення злу насильством». У Статуті вільних мулярів стверджували, мовляв, «істинний масон» має любити завше не тільки друзів, а й своїх недругів.

Сутність доктрини тих масонів, що діяли в Україні, – це проповідь покори, втечі від суспільної боротьби, обґрунтування релігійно-етичної системи через доведення субстанційної сутності й безсмертя душі і ствердження буття Бога як гаранта потойбічної відплати за все, що чинить кожен у земному житті. Також релігійно-етичному вченню масонів було притаманне визнання цінності людини, яка реалізує власне покликання відповідно до своєї сутності тільки через самовдосконалення.

Масонство, яке спиралося на позиції ірраціональної, містичної філософії, вступало, як доведено, в суперечність із канонічною доктриною Православної Церкви, будучи різновидом нетрадиційного релігійного вчення з яскраво виявленим прагненням у міжконфесійних стосунках до толерантності. Згідно з тлумаченням, прийнятим серед масонів, християнин є не той, що прийняв християнське хрещення, а кожний, хто «має в собі Христа і, незалежно від віросповідання, наслідує в житті правила релігійної моралі», яку вони обґрунтували. «Що є віра? – писалося в одному з масонських документів. – Віра є розум Христа, а з цього й випливає, що де дух чи розум Христа, там і свобода; немає різниці між юдеями і греками, обрізаним і необрізаним, вільним і рабом, оскільки Христос є в усьому». Масони, попри усі звинувачення, рішуче протиставляли себе атеїзмові: у статуті масонських лож було зафіксовано: «Хто атеїстом був, тому заборонено вхід у ложу за прикладом давнини, коли заборонялася посвята велевизинських містерій всім безбожникам, бродягам, смертовбивцям, нечестивцям».

Відомо, що у 1819 році масонські ложі в Україні було заборонено. І це сталося на три роки раніше аналогічної заборони діяльності масонів у Росії, де відповідний акт було проголошено 1 серпня 1822 року.

Проте прояви цієї течії помітні і зараз. Так, у Києві, а точніше, на Володимирській гірці з її обов'язковим атрибутом – пам'ятником св. рівноапостольному князеві Володимирові Великому, виявлено різні масонські знаки-символи. Прикро, що не раз звинувачують безпідставно у масонстві авторитетних осіб, зокрема церковних діячів. Тому просімо Бога, щоб не зводили більше фальшивих наклепів, і лихо, яке скрізь поширюється, якомога швидше втихомирилося. ■

ЦЕ БУВ ТЕСТ НА НАШУ ЗРІЛІСТЬ І ОРІЄНТАЦІЮ ДЕРЖАВИ

Віктор ЗАХАНДРЕВИЧ

Сьогодні, в контексті подій, пов'язаних із завершенням процесу беатифікації Івана Павла II, хотілось би озирнутися назад, до подій десятирічної давності, і пригадати собі, яким важливим був візит Папи в Україну у 2001 році, та хоча б поверхово оцінити ті плоди, які він приніс.

На візит Івана Павла II віруючі римо- та греко-католики чекали вже давно. Українські християни із заздрістю спостерігали, як Папа, що «ніколи не сидів на місці», відвідує колишні республіки Радянського Союзу: Литву, Латвію, Естонію, Грузію, і запитували себе, коли ж понтифік приїде на їхню землю. І ось – сталося. Очікування мільйонів людей виправдались 23-27 червня 2001 року, коли Папа приїхав на запрошення тодішнього глави держави Л. Кучми в Україну. Гадаю, більшість із читачів з приємною ностальгією згадують нині, якого великого гостя, а насамперед – Посланця миру, вони зустрічали у ті дні на своїй землі. Долаючи усі міжконфесійні розбіжності, сварки та суперечності, нога понтифіка все ж ступила на українську землю. Очевидно, жест доброї волі з боку Івана Павла II не був однозначно сприйнятий в українському суспільстві. На фоні позитивних очікувань мільйонів християн подекуди у ЗМІ все ж лунали критичні заяви про запланований приїзд. Та Папа слідував Христовому заклику усюди сіяти зерно Доброї Новини. Ця настанова і відданість євангельським радам була властива усьому життю та діяльності Івана Павла II і, безумовно, вона виправдала себе й під час візиту понтифіка в Україну. Ось уже минає перший десяток років від цієї події – досить, аби спробувати розважити над плодами, які він приніс.

Попри вкрай напружений графік Папа все ж виконав надзвичайно багато з важливих як для Української Греко-Католицької Церкви, так і для Вселенської Церкви, завдань. Зокрема, зарахував до лику блаженних 28 українських новомучеників. Цією подією на летовищі у Львові 25 червня 2001 року Папа голосно заявив про страждання, кров та пекло людей, що жили, страждали та помирали за християнські цінності за залізною завісою. Очевидно, 28 новомучеників – лише невелика частина всіх невинно убієнних. Але вже цим одним фактом проголошення цих осіб блаженними Папа визнав, що Церква знає, пам'ятає та молиться за ті мільйони невинних жертв, пошматованих по сталінських таборах людей. Але УГКЦ, «мовчазна Церква», все ж зуміла вижити, перебороши усі жахливі трагедії, включно з Львівським псевдособором 1946 року.

Молитовний екуменічний настрій єднання «під одним Пастирем» дав гострий заряд духовної бадьорості для сотень тисяч християн в Україні, та й, гадаю, і за її межами. Адже внаслідок легалізації УГКЦ, УАПЦ, здобуття Україною незалежності значно зросли міжконфесійні суперечки. Усі ж, мабуть, пам'ятають буремний розподіл церков «канонічної території» і пов'язані з цим міжконфесійні суперечки у 90-х роках минулого століття. Християни часто-густо забувають про своє завдання будувати Церкву у єдності духовній та конфесійній. А тому візит понтифіка був важливим, оскільки нагадав усім віруючим, що Папа є тим каменем, на якому Христос пообіцяв збудувати свою Церкву та якої сили пекла не переможуть.

Є підстави говорити, що приїзд Івана Павла II пригальмував перманентні чвари в українському політикумі, а також прикував увагу всього світу до подій в Україні, адже світові ЗМІ завжди уважно стежать та коментують закордонні візити понти-

фіка. Отож, приїзд Папи в Україну сприяв також і покращенню міжнародного становища нашої держави.

Очевидно, важливо також сказати і про зерна миру, які понтифік засіяв у душах людських. Розуміючи, що будь-яке суспільство може існувати й розбудовувати себе лише на фундаменті справжніх цінностей, що не проминають, Папа нагадав християнам про їхню місію та роль бути «сіллю землі та світлом для світу». Завжди, впродовж усіх 26-и років понтифікату власним життям подавав він приклад цього всім християнам. Нагадав він цю істину також і українським віруючим, що, маючи перед собою приклад своїх 28 новомучеників УГКЦ і двох проголошених тоді блаженними римокатоликів, з тим більшою охотою мають свідчити про Христа у сьогоднішньому світі.

Без усіляких перебільшень, візит Папи в Україну був знаковим. Насамперед тому, що Папа, подорожуючи з країни в країну та несучи скрізь світло Христове, завжди мав мужність відверто ставити складні запитання перед політикумом та сприяти їхньому позитивному вирішенню. Очевидно, розуміючи всю складність тих чи інших проблем, що існують у світі, понтифік силою власного авторитету і своєї проповіді завжди ламав крижаний лід людських сердець. Не один мур у стосунках між людьми та між народами був зруйнований після падіння Берлінського. На наше глибоке переконання, щось дуже подібне за змістом сталось і під час папського візиту в Україну. Адже спадщина тоталітаризму надзвичайно важка і складна. Ті психологічні суспільні бар'єри, що були збудовані протягом понад 70-літнього його панування на українській землі, потребують праці ще не одного покоління українських громадян для їх подолання. У цьому контексті приїзд Папи був великим стрибком, черговою сходинкою нашої нації вперед від спадщини тоталітарного минулого до побудови вільного суспільства. Насамперед тому, що стрибок відбувся у душі пересічного віруючого українця.

Як своїх прихильників, так і опонентів в Україні понтифік змусив на деякий час замислитися над питанням про те, на якому етапі історичного та духовного розвитку ми знаходимося. Опоненти по-новому змогли оцінити постать та мету приїзду в Україну Івана Павла II. Папа, що, подорожуючи по світу, в усі країни приносив звістку миру, очевидно, не міг займатись прозелітизмом і не ставив собі за мету кількісне збільшення вірних Католицької Церкви. Він, як Добрий Пастир, з наставницьким словом прибув до вірних своєї Церкви.

Очевидно, всі усвідомлюють швидкість глобальних техногенних змін у сучасному світі. Одначе велика проблема як українського, так і світового суспільства полягає у нерівномірному рості змін. Технологічний прорив XX століття, що триває і досі, далеко не означає прориву й росту моральності людини. І часто навіть ці процеси йдуть, на жаль, врізнобіч. Це усвідомлював понтифік і над цим змусив замислитись тисячі і мільйони українців. Говорячи про первинність духовних цінностей в людському житті, він вкотре правильно розставив акценти, що є так важко для сучасної людини в умовах глобалізації.

Напевно, плоди приїзду Папи ще не є до кінця дозрілі навіть зараз. Якщо порівнювати цей єдиний приїзд Івана Павла II в Україну, то, виглядає, за впливом на українське суспільство він не поступається всім численним візитам понтифіка хоча б у ту ж сусідню Польщу. У чомусь, розставивши крапки над «і», візит Івана-Павла II, однак, породив дуже багато запитань. Він ребром поставив запитання, яким шляхом рухатись далі Україні. І відповідь на це питання не обов'язково стосується вектора цього розвитку – західного чи східного. Папа насамперед запитує, хто ми є як єдина нація та що ми можемо і маємо принести корисного у загальнолюдське співтовариство, які цінності нам слід плекати та розвивати з огляду на нашу ментальність, історію, культуру тощо. Очевидно, відповіді на ці та інші питання не знаходяться за один день, місяць чи рік, і навіть не за один десяток років. Однак питання були поставлені, й українське суспільство досі є у пошуках відповіді на них.

Папа благословив Україну. Благословив її на невтомні нові труди, доволі непрості починання. Незважаючи на всю складність того багатовимірного суспільства, у якому ми живемо, світло Христове все ж здатне проникнути крізь будь-які бар'єри. Це слід пам'ятати і нам зараз, коли не вщухають суперечки навколо спільної історичної пам'яті українців, навколо різниці між східною та західною частинами нашої держави. Саме на цьому аспекті хотілось би наголосити. Будь-яке суспільство, збудоване

на міцному фундаменті християнських цінностей, здатне перебороти усі перешкоди та незгоди. Також і людина, що в основу власного життя кладе Христа, нехай навіть ризикуючи всім, що має, гарантовано не залишиться у програші. Тому ці речі про духовну конструкцію людини та суспільства прагнув донести до українських віруючих світлої пам'яті Папа Іван Павло II. Лише думки і слова вдячності спадають на ум, коли звертаємось у молитві до нового блаженного. ■

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ МОНАСТИР ПРЕСВЯТОЇ ТРІЙЦІ В КАМ'ЯНЦІ-ПОДІЛЬСЬКОМУ

Підготував д. Єронім ГРІМ, ЧСВВ

Не так давно – майже рік тому, 10 липня 2010 року – відбулося урочисте освячення відбудованої церкви Пресвятої Трійці в Кам'янці-Подільському. Чин освячення здійснив правлячий єпископ Тернопільсько-Зборівської єпархії, до якої належить Кам'янець-Подільський, Преосвященніший Василь Семенюк

На думку деяких дослідників, храм Пресвятої Трійці – це найдавніша Кам'янецька споруда, датування початку будівництва якої, як свідчать археологічні дослідження, слід віднести до XIII-XIV століть, проте перша письмова згадка датується 1582 р., коли міщанка Габка Табкова передала у власність церкви свою садибу. Впродовж 1672-1699 рр. Кам'янець-Подільський був під владою Османської Порти, тоді церкву перетворено на мечеть, надбудовано 10-тиметровий мінарет, який, однак, після відходу турків вдалося швидко розібрати. В XVII ст. – ще до приєднання до Унії – ця церква була одним із катедральних храмів розлогої православної Львівської єпархії. Після прийняття Унії львівським єпископом Йосифом Шумлянським (1700 р.) катедральну церкву офіційно передали уніатському духовенству, і при ній надалі мешкали офіціяли (представники) львівського єпископа. Останнім єпархіальним священиком, який тут проживав, був о. Стефан Краковецький, який в 1723-1724 рр. перейшов у сусідню церкву св. апостолів Петра і Павла, а при Святотроїцькій оселилися отці василіяни.

Офіційна дата заснування монастиря при церкві Пресвятої Трійці в Кам'янці-Подільському – 22 травня 1722 р. Того ж 1722 р. на запрошення львівського єпископа Атанасія Шептицького з Перемиської єпархії сюди прибули василіянські ченці. Першим ігуменом новозаснованої обителі став о. Іван Машкевич. Відтоді настоятелі василіянського монастиря виконували також уряди єпископських офіціялів і візитаторів. 1735 р. при монастирському храмі було засноване братство Пресвятої Трійці.

1743 року Кам'янець-Подільський василіянський монастир у складі Святопокровської провінції (утворена 1739 р.) увійшов до об'єднаного Руського Чину святого Василія Великого. Один із найвидатніших ігуменів о. Йосафат Пруницький (†1759) був довголітнім консультором провінції (впродовж 1743-1755 рр.), офіціялом і візитатором Кам'янецького та Барського крилосів Львівської єпархії (1746-1748 рр.), також за його сприяння й умілого керівництва в 1746-1749 рр. побудовано двоповерховий корпус монастирських келій. З 1759 і аж до 1793 р. при Кам'янецькому Святотроїцькому монастирі діяли богословські студії для молодих василіян. Впродовж цього періоду тут, окрім ігуменів, вікаріїв та парохів, завжди проживали двоє отців-професорів і 4-6 братів або й отців-студентів. В різний час тут навчали богословських предметів такі василіянські педагоги, як о. Адріян Шубович, о. Епіфаній Розлуцький, о. Варлаам Курницький, о. Онуфрій Крижановський, о. Гімназій Левицький, о. Януарій Громачевський, о. Гераклій Бєлькевич, о. Амвросій Ридошовський та інші. Рішеннями уряду Речі Посполитої (1764 і 1787 рр.) при монастирі планувалось також відкрити школу із конвіктом, одначе планам цим так і не судилось здійснитися, бо після другого поділу Польщі Кам'янець-Подільський увійшов до складу Російської імперії й перед василіянами відкрилася зовсім інша реальність. Урядовим декретом від 12 квітня 1795 р. Святотроїцький василіянський

РОЗПОРЯДОК БОГОСЛУЖІНЬ

Будні і Свята
08:00 – Утреня
09:00 – Свята Літургія (за померлих)
17:00 – Свята Літургія(за здоров'я)
18:00 – Вечірня

Неділя
08:30 – Утреня
09:30 – Свята Літургія
17:00 – Свята Літургія
18:00 – Вечірня

Кожного 13 числа,
молебень за з'єднання всіх християн

Кожної неділя о 16.00
зустріч Матерів молитви

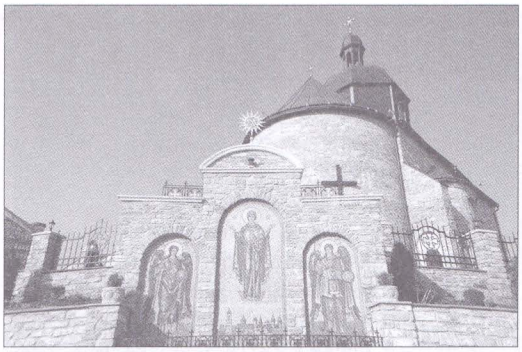

МОНАСТИР ПРЕСВЯТОЇ ТРІЙЦІ
вул. Зарванська, 10, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., 32300.
тел.: (03-849) 2-32-42
о. Венедикт Деркач, ЧСВВ, намісник дому

монастир у Кам'янці-Подільському остаточно припинив своє існування, василіяни перейшли до Почаєва та діючих монастирів у Галичині, а вже в листопаді 1795 р. його зайняли православні ченці. Ще наступні 10 років василіянський прокуратор о. Йосиф Банульський старався відсудити обитель від православного єпископа Йоанікія в Кам'янецькому міському суді на користь василіян, та безуспішно.

Впродовж років Святотроїцький храм та комплекс уже православного монастиря зазнали чимало змін і реконструкцій, зокрема в 1837-1838 рр. до південного крила було добудоване двоповерхове житлове приміщення з келіями і каплицею, а 1858 року келії були з'єднані з церквою. У 1933 р. за розпорядженням радянської комуністично-атеїстичної системи церкву було зачинено, а в 1935 р. – підірвано, а залишки розібрано до фундаменту. Монастирський корпус після Другої світової війни почав використовуватись як гуртожиток від радгосп-технікуму.

Про відновлення василіянської традиції в Кам'янці-Подільському провід Чину старався ще перед Другою світовою. Так, у 1919 р. – в часі встановлення української влади в Кам'янці Симоном Петлюрою – василіянин о. Йосафат Жан, який був тоді капеланом Української Галицької Армії, вистарався в міського уряду гектар землі біля університету та 45 млн. гривень від уряду Петлюри на будівництво церкви і монастиря. Впорядкуванням документації, виготовленням архітектурних планів та самим будівництвом розпочали займатися двоє отців з Галицької провінції, о. Анастасій Калиш (протоігумен у 1920-1930 рр.) та о. Онуфрій Бурдяк, але наступ «совітів» знівечив їхні благородні плани.

Василіяни повернулися в Кам'янець-Подільський знову аж у 1995 р., тоді ж з благословення Блаженнішого Мирослава Любачівського (від 3 березня 1995 р.) розпочалася віднова церкви Пресвятої Трійці. 23 вересня 1996 р. Кир Любомир Гузар благословив заснування в Кам'янці василіянської обителі (з 27 липня 1998 р. – резиденції), першим настоятелем якої призначено брата Давида Кулинича, що розпочав будівництво церкви. На настоятельство о. Йосифа Будая (2005-2010 рр.) припадає період найінтенсивнішої розбудови храму Пресвятої Трійці, тоді також повернено кілька кімнат-келій монастиря, який і надалі залишається гуртожитком. 10 липня 2010 р. за участі єпископа Кам'янець-Подільського Леона Дубравського (РКЦ), близько 30 священиків та численних вірних храм освятив правлячий єпископ Тернопільсько-Зборівський Василь Семенюк. 17 серпня 2010 р. декретом Преосвященнішого Василія Семенюка василіянській монастирській церкві Пресвятої Трійці надано статус парафіяльної. На сьогоднішній день в Кам'янець-Подільському монастирі трудяться двоє священиків: отець-настоятель Венедикт Деркач та отець Микола Коробій, а також брат Піо Франішин. ■

НАДІЯ ДЛЯ СВІТУ

Ольга БОСА

Радісна вістка про Господнє воскресіння зійшла з небес гучним привітом «Христос воскрес!», а в пам'яті ще й досі відлунює молитва-реквієм за тими, які, люблячи Бога понад усе, пішли з життя, залишивши світові надію, приклад витривалості в любові до свого Творця.

У четверту неділю Великого посту на запрошення пароха о. Миколи Мандрика на Золочівщину, у приміське село Ясенівці, завітало молодіжне Марійське товариство «Містична троянда», що діє при храмі св. Андрія у м. Львові, з духовно-патріотичним концертом «Нас обєднали дві святині: Бог і Україна». Ця театралізована літературно-мистецька композиція присвячена пам'яті трьох особистостей, що були особливо дорогими для спільноти і які вже відійшли у вічність: Романа Ковалюка, о. Василя Зінька, ЧСВВ, і Наталки Якимчук.

Затамувавши подих, слухали люди захоплюючі, сповнені світла й трагізму історії. Слово перепліталося піснею, зворушувало, ставало схлипом у горлі. Пісня виносила за обрії світу до небес, до Господа. Якби можна було залишатися тут вічно…

Роман Ковалюк, молодий український науковець, закінчив з відзнакою університет, вступив до аспірантури на кафедрі фізики. Згодом здобув престижний ґрант від Японського уряду для дворічного стажування в Японії. Знайшов у Токіо католицькі храми. Організував у токійському храмі хор, яким диригував, навчив японців співати українських колядок та своєї улюбленої пісні «Просимо тя, Діво». У 25-річному віці загинув у столиці Токіо від жорстокого побиття за нез'ясованих обставин. Його духівник о. Антоній Масюк казав, що за всі роки свого священства не зустрічав більше такої святої дитини. Роман і в університеті вітався «Слава Ісусу Христу». А незадовго до загибелі у телефонній розмові сказав матері: «Бог – то є абсолютна любов».

Наталка Якимчук була студенткою Львівської академії друкарства, активною членкинею молодіжного Марійського товариства «Містична троянда». Відчувала покликання до богопосвяченого життя, хотіла стати черницею на ім'я Йосафата. Померла після важкої недуги у віці 20 років.

Про єромонаха Василя Зінька, василіянина, християнського письменника, істинного Христового воїна можна говорити безконечно. Святість його чернечого служіння – великий скарб для Василіянського Чину і Церкви. Був духівником спільноти 13 років. Відійшов по небесну нагороду у 2008 році.

У вечорі взяли участь рідні Романа Ковалюка – батько і брат Андрій, також науковець. Окрасою вечора стали пісні у виконанні нашого земляка, золочів'янина, єромонаха Володимира Кусого, ЧСВВ, теперішнього духівника спільноти.

Ці історії промовили до серця кожного, але найбільше вони стосувалися молодіжної авдиторії. Адже в теперішній складний час християнські цінності намагаються применшити або взагалі заступити їх споживацькими мірками. Молодь часто губиться у фальшивих догмах про вседозволеність, про свободу, яку не має обмежувати ніхто, навіть Бог. Історія Романа і Наталки яскраво показують, що тільки з Богом людина вповні виявляє свою людську гідність, є добрим християнином і патріотом своєї Вітчизни.

З великою вдячністю і зворушенням покидали залу після концерту люди. Торкнувшись чужого святого життя, освятилися самі. Побачивши відвагу прославляти Господа, не зважаючи на обставини, і самі стали відважнішими. Ступивши на світлий слід людини, що жила між нами, може, навчилися більше любити: і Бога, і ближнього.

АПОСТОЛЬСТВО СТРАЖДАНЬ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

У душпастирській праці кожна пора року має свої особливості, але особливе натхнення надає нам осінь. На Поділлі осінь приваблює людей не тільки до праці, але також і до молитви. В той час, коли листя жовтіє від перших приморозків, опадає не землю і шелестить під ногами, люди, за традицією, моляться на вервиці.

Осінь 2008 року для отця Павла як ніколи була плідною. Богослужіння, відвідини парафіян, катехизація, праця з молоддю – ось неповний перелік його духовної праці.

…Субота. Як завжди, зустріч з молодими хлопцями та дівчатами. Після вечірньої Служби Божої вони зібрались біля храму Божого навколо отця Павла. Він взяв гітару і почав перебирати струни, щоб заспівати разом пісню прослави Бога. Та тут відчув, що не може взяти акорд. Пальці не слухаються, гітара не подає звуку. Не розуміючи, в чому річ, він відклав інструмент і почав розказувати щось життєве, наводячи приклад з дитячих років. А опісля знову взяв гітару, бо попросили хлопці заграти. Пальці таки не піддавалися. Отець відчув порушення кординації лівої руки.

– Не можу, щось не виходить. Залишимо гітару на другий раз, – говорив отець спокійно, немовби нічого не сталося,

Після цього отець Павло пішов на консультацію до лікаря, який порадив йому поїхати до Хмільника, у відомий санаторій, де працюють лікарі-невропатологи високого рівня, а звідти направили його до Києва. Обстеження проходив і в Хмельницькій обласній лікарні. Діагноз виявили в Хмельницьку і підтвердили в Києві: на головному мозку утворилась пухлина. Це було у лютому 2009 року. Отець Павло не усвідомлював серйозності ситуації, бо для нього все це було в якомусь тумані. Адже ж почався Великий піст. На парафії було дуже багато душпастирської праці. І він на недугу не звер-

тав особливої уваги. Тоді лікар у Хмельницьку, коли він приїхав туди, почала докоряти, щоб насамперед подбав про своє здоров'я, бо це дуже поважна хвороба і потрібно якнайскоріше якось діяти та пройти лікування. Розуміючи стан свого здоров'я і те, яку загрозу для життя становить дана хвороба, отець Павло, як він говорив, у молитві віддав себе на волю Божу. Зі страху за своє здоров'я людина схильна боротися ціле життя, минаючи важкі випробування. Коли людина розуміє ціну життя і відчуває свою безпорадність, тоді цей страх ще більш дошкульний. І тут лише молитва підказує, як треба діяти.

Отець звернувся до різних лікарів-нейрохірургів, думки яких розділились. Одні радили якнайскоріше зробити операцію, інші – не поспішати. Отець Павло знову їздив до Києва, Львова, Харкова і Хмельницького на обстеження. Всюди лікарі пропонували свої варіанти. Але коли говорив з ними наодинці, то деякі підказували, що найкращий варіант – зробити операцію за кордоном, у Німеччині, де медицина краще розвинена. І це потрібно робити якнайскоріше, але на все потрібні кошти. Звідки їх взяти?

Знаючи слова Христові про те, що у людей неможливе те, що можливе Бога, о. Павло молився. Молилися також його батьки, друзі-священики і парафіяни. І тут допомогла добродійна організація «Карітас», директором якої у Кам'янець-Подільській дієцезії є о. Павло Гончарук. Він має зв'язки з прелатом із німецького міста Вольфсбурга, отцем Генріхом Гюнтером, який також завідує там цією організацією. Тож

вирішив допомогти матеріально, адже потрібно було пройти медичне обстеження, операцію і терапію.

Приїхавши в березні до Вольфсбурга і пройшовши обстеження, о. Павло став готуватися до операції, яку призначили на 9 квітня. Відповідно до закону підписали контракт. До отця завжди приходив о. Генріх Гюнтер і підтримував на дусі, запевняючи, що молиться за нього.

Операція виявилася дуже складною, бо перед самою операцією у пухлині стався мікроінсульт. Довелось очищати мозок від крові і найдрібніших частинок. Вісім годин йшла боротьба лікарів за життя о. Павла. Тільки через три тижні він прийшов до свідомості. Лікарі визнали, що це сталося лише з Божою допомогою.

Недужий почав вчитися знову ходити. Його півкроками водили дві сестри. Вони його підтримували, а третя сестра провадила за руку. А перед тим він майже місяць не міг рухатися, будучи прикутим до ліжка. Спочатку отець користувався інвалідним ліжком на колесах, а пізніше – ходунками. За ним інтенсивно наглядали лікарі, кожен успіх хворого був і їхнім успіхом. І вони раділи з цього.

Отець Павло був свідомий своїх терпінь і страждань. Покірно виконуючи вказівки лікарів, він завжди своє серце звертав до Бога. «Поглянь на хрест – і ти побачиш голову Ісуса, похилену для поцілунку, і розкриті руки, які готові тебе обійняти, і відкрите серце, яке готове прийняти тебе і сховати у своїй любові», – говорила блаженна мати Тереза Калькутська.

Апостольство страждань пов'язане з щоденним несенням хреста. Воно має місце тоді, коли ті, що страждають, жертвують свої терпіння в намірі святої Церкви і захисту життя. Добрий приклад в апостольстві страждань показав о. Павло від початку сприйняття своєї хвороби. Кожен день, за виключенням хіба що тих, коли без свідомості знаходився в реанімації, він свідомо ніс свій хрест недуги. Його постійно відвідував о. прелат Генріх і приносив Святе Причастя. Отець не міг служити Літургію, молитися з бревіарія (часослова), зате постійно тримав у руках вервицю і молився на ній. Його серце наповнював спокій, але, відколи вийшов з реанімації, не вщухало бажання служити Службу Божу.

Спілкування зі священиком Гюнтером завжди додавало о. Павлу надію на швидке видужання. Хоч це спілкування було коротким і вони не могли порозумітись між собою через незнання мови, але їх єднало щось вище – апостольство страждань. Кожен з них виконував тут свою місію. Порозумітись вони могли дещо по-латині. Отець Генріх завжди заспокоював о. Павла, який у всьому вбачав Божу волю, а той дивився на свого милосердного самарянина з таким довір'ям, як мала дитина на свого батька. Високий на зріст сімдесятирічний отець своїм поглядом випромінював доброту і дарував о. Павлові своє добре серце в любові, яке йому допомогло одужувати.

– Жертвуй свої страждання за збереження життя від самого зачаття до глибокої старості. Молись за сім'ї, щоб вони захищали життя своїх ненароджених, та за вічне життя в Бозі тих діток, яким не дозволили народитись. Молися за старців, щоб вони гідно покидали цей світ, і за померлих, щоб вони осягнули вічне щасті в небі, – говорив прелат статечної статури, підтримуючи на дусі о. Павла у його стражданнях. Така підтримка хворого мала велику силу.

– Ніколи не задавай собі питання: «Чому так?», бо воно породжує відчай, невпевненість у своїх силах і веде нас у безвихідь. Став перед собою питання: «Як жити далі? Що робити в майбутньому?». Ці питання додають оптимізму. Ми можемо противитися Божій волі і виступати з категоричними запереченнями, а можемо бачити у всьому Його волю – і тоді сам Ісус Христос стає нашим партнером у терпінні. Наші страждання доповнюють Христові і є вкладом у велику скарбницю Вселенської Церкви, – утверджував старший священик-німець молодого українського священика, якому минуло лише двадцять дев'ять років.

Отець Павло перебував на лікуванні у Вольфсбургу, проживаючи в парафіяльному домі 1 рік і 3 місяці, проходячи хіміо- і радіотерапію, і ретельно виконував вказівки лікарів. До нього часто навідувався греко-католицький священик із Ганновера, о. Роман Максимців,

спілкувався з ним на різні теми. Два священики, римо-католицький і греко-католицький, знаходили спільні думки не тільки щодо віри, але і також щодо становища в Україні і самого християнства.

Більше року отця Павла навідувала сім'я Олійників з України, що походила з Бродівщини. Вони також були греко-католиками, але ставилися до нього, як до свого родича. Адже ніщо так не єднає всіх, як чужина, бо всі ми – діти одного Бога, і нас зростила обітована Богом земля, яка навіть десь далеко єднає нас.

Отець Павло майже півроку ходив на Службу Божу і приймав Святе Причастя, а потім співслужив Літургію разом з іншим отцем. А що для священика може бути більшою радістю? Він ніколи не нарікав на себе, на свою долю, а завжди дякував, що може бути так близько з Ісусом. Це він давав йому добрих друзів, які підтримували його і надихали любов'ю до Господа Бога. Це Він давав йому силу і витривалість у терпінні. А якщо й закрадались у голову слова нарікань – він одразу ж їх відкидав, як це навчав його о. Гюнтер, розуміючи, що кожна хвилина нашого життя у Божих руках. Лише постійно просив дарів Святого Духа – сили, витривалості і мужності.

Та найбільшою розрадою був дзвінок матері. Бо хто ж, як не мати, розуміє серце своєї дитини? Отець Павло був налаштований оптимістично і мамі говорив спокійним, м'яким голосом, що життя його – в Божих руках і що Бог милосердний та не залишає його наодинці.

– Мамо, тут у мене є добрі друзі, як місцеві німці, так і з України. Мене навчили ходити, працювати над собою. А я для них хочу бути прикладом і кажу, що така Божа воля, щоб я міг свідчити терпіння цього світу і заодно любити Бога. Тільки на нього уповаю. Я вдячний, мамо, що ви дали мені життя і виховання, що з вашою допомогою я зміг стати священиком. До зустрічі! З Богом, моя дорогенька мамо!

Прийшов час, і довелось прощатися з лікарнею. Отець Павло повертався на своє рідне Поділля. З ним прощались лікарі, медсестри, отець Генріх Гюнтер, отець Роман. Всі висловлювали щирі побажання. Він бачив їхні усмішки, ласкаві погляди очей, коли вони, стискаючи руки, бажали йому здоров'я. Та, на жаль, не все міг зрозуміти німецькою мовою, але о. Роман швидко перекладав на українську.

– Коли людина безсила, Бог приходить на допомогу. Немає нічого більш цінного в житті, ніж апостольство страждань серед терплячих і пригноблених, – говорив о. Гюнтер, а потім обійняв отця Павла, кажучи: – Es gebe Dir Herr Gott Kraft, Kraft und nochmal Kraft sowie Geduld und aus Haltung um dein Kreuz zu tragen (нім. – «Нехай Господь Бог дає Тобі силу, силу і ще раз, водночас витривалість нести свій хрест»).

– Слово «Kraft» (нім. – «сила») мені назавжди запам'яталось, – говорив вже вдома о. Павло, згадуючи, що йому на прощання побажали німецькі друзі. – О, як багато потрібно сил, щоб мужньо переносити свої терпіння і страждання, які дає нам добрий і милосердний Господь Бог!

Наука про терпіння – це невичерпне джерело Божої любові, яка в собі таїть велику таємницю. Терпіння – це життя Церкви, Божого люду. Апостольство страждань полягає в тому, що кожна людина може приносити страждання і терпіння в жертву Господу. Це стосується як фізичних, так і духовних мук, викликаних недугою, приниженням, дошкульною самотністю, небажаною критикою, зрадою, образами близьких осіб, смертю родичів чи друзів, іншими причинами.

Отець Павло Дідора через слабкість свого здоров'я не має власної парафії, але відвідує дуже багато віруючих і під час Святих Літургій проповідує, пояснюючи сенс життя людини і важливість терпінь, які випадають на її долю. Він ніколи не розлучається зі своєю подругою – паличкою. Проблеми з ходьбою та координацією рухів не заважають йому правильно осмислювати своє посланництво. Він є завжди очікуваним гостем у місті Барі. На тамтешній парафії він був два роки вікарієм. Його з повагою приймають як старші, так і молоді. І коли він приїжджає, то у вірних він вселяє якусь радість, оптимізм і спокій, хоча терпіння його не залишили.

Отець Павло є прикладом для тих, хто може приносити свої страждання в жертву в доброму намірі і таким способом причинитися до апостольства жертовного страждання. ■

Дорогий брате, сестро!
Коли ти згідний нести хрест Ісуса Христа, то від щирого серця скажи Йому:

«Господи Ісусе Христе, я поєдную мої страждання з Твоїми. Всі мої фізичні і душевні болі вкладаю в Твої рани, тому що в Твоїх ранах є моє оздоровлення».

Молитва жертовного страждання

«Ісусе Христе, мій Спасителю, через Непорочне Серце Марії я жертвую Тобі мої фізичні страждання і душевні муки в намірі Святої Церкви. Нехай хрест, покладений на мої плечі, стане для мене джерелом мужності і сили, щоби страждання стали надією, щоби віра не згасла, а любов не вичерпувалася. А коли настане кінець мого життя, прийди і приведи мене до Свого Царства. Амінь».

Андрущак Тарас, учень 11 класу
ліцею з посиленою фізично-військовою підготовкою ім. Героїв Крут (м. Львів)

Коли прийде важка година,
Коли здається – це кінець.
Я чую голос: "О, мій сину,
Почуй Мене, Я – твій Отець!"
Знов світить сонце, йде життя.
І промінь сяє в допомогу.
І смуток йде у небуття,
Я бачу знов свою дорогу.
Я йду вперед, іду до Бога.
І твердо знаю, що прийду,
Куди веде мене дорога,
Де щастя вічне я знайду.

Молодіжний навчальний центр імені св. Івана Боско,

який діє під проводом отців Салезіян, продовжує набір на навчання учнів за такими професіями:

секретар керівника, оператор комп'ютерного набору (термін навчання 1 рік)

столяр, виробник художніх виробів з дерева (термін навчання 2 роки)

кравець (моделювання та конструювання виробів народного вжитку – термін навчання 2 роки на базі 9-11 кл.)

перукар-модельєр (термін навчання 1 рік)

Наша адреса:
м. Львів, вул. Дорога Кривчицька , 17а;
телефон 224-06-79, 224-06-79

Випускники отримують диплом державного зразка
Молодіжний навчальний центр обладнаний найсучаснішою технікою провідних фірм Японії, Німеччини та Італії.

Дбаємо про християнське та гуманне виховання студентів, які мають можливість брати участь у різних позашкільних гуртках, секціях та поїздках.

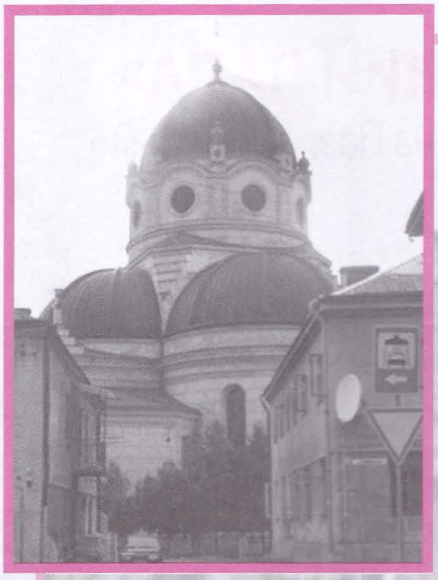

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ ЗАПРОШУЮТЬ НА СВЯТКУВАННЯ ХРАМОВОГО ПРАЗНИКА ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО У ЖОВКІВСЬКОМУ МОНАСТИРІ

2-3 ЛИПНЯ 2011 Р У РАМКАХ СВЯТКУВАННЯ ХРАМОВОГО ПРАЗНИКА СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО ПРИ ВАСИЛІЯНСЬКОМУ МОНАСТИРІ М. ЖОВКВИ ВІДБУДЕТЬСЯ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД ТОВАРИСТВА АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ.

ЩИРО ЗАПРОШУЄМО ВСІ ОСЕРЕДКИ ТОВАРИСТВА АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

ПЕРЕДСВЯТКОВІ РЕКОЛЕКЦІЇ – 30 червня-2 липня

Четвер, 30 червня
19.00 – Свята Літургія.
Початок реколекцій. Духовна наука
20.00 – Молебень до Серця Христового.
Суплікація

П'ятниця, 1 липня
7.30 – Свята Літургія. Духовна наука
10.00 – Свята Літургія за хворих.
Духовна наука. Мирування
19.00– Свята Літургія. Духовна наука
20.00 – Молебень до Серця Христового.
Суплікація

З'ЇЗД АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

Субота, 2 липня
7.30 – Свята Літургія. Духовна наука
12.00-15.00 – реєстрація груп Апостольства Молитви
(подвір'я перед входом до монастирської церкви)
16.00 – Практична конференція для членів Апостольства Молитви (Жовківський Дім «Просвіти»)
19.00 – Свята Літургія. Духовна наука
20.30 – Вечірня з Литією
21.30 – молитовна хода зі свічками містом (зокрема співана вервиця)

Неділя, 3 липня
00.00 – Свята Літургія.
Молебень до Серця Христового.
Суплікація і Всенічне молитовне чування
6.00 – Молебень до Пресвятої Богородиці.
Суплікація.
Освячення води.
9.00 – Святкова Утреня
11.00 – Урочиста Свята Літургія (на Вічевій площі).
Віднова Посвяти Пресвятому Серцю Христовому.

Церква Пресвятого Серця Христового при монастирі Отців Василіян у Жовкві
вул. Василіянська, 4 м. Жовква
зі Львова можна доїхати маршрутним таксі № 151.

КРОСВОРД «БЛАЖЕННИЙ ПАПА»

(присвячений 10-й річниці візиту Івана Павла II в Україну)

Підготувала Леся ШТИКАЛО

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 2. Царство Небесне – це Божий … людям. 7. Єпископ Василь …, котрого проголосив блаженним Папа Іван Павло II під час перебування у Львові 2001 р. 10. Хресний батько Кароля Войтили – … Кучмерчік. 11. Усе позитивне в житті людини, що відповідає її інтересам, бажанням, мріям. 12. «О, Всеблаженна Діво Маріє, Зарваницька Богородице, дякую Тобі за ласку перебування у Київській Русі, з якої світло Євангелія поширилося по всій країні» – … Святішого Отця Івана Павла II до Зарваницької Богоматері в греко-католицькій церкві Св. Миколая на Аскольдовій Могилі. 15. Діждались всі ми червня літа, у …-квіти природа вдіта, щоб була радість і краса, щоб люд радів і небеса (з вірша «Львів у чеканні» Романа Голубовича). 16. Французька монахиня Марі Сімон П'єр …, з якою сталося чудо після молитовного заступництва Івана Павла II. 19. Цикл поезії «Пісня про … води», котру опублікує Кароль Войтила у 1950 р. в Кракові. 20. Улюблений вид мистецтва Папи. 23. Ім'я Бога – це …, Любов, Вірність, Милосердя. Як же не бажати, щоб усі Його знали й любили? (з проповіді Святішого Отця Івана Павла II «Божа краса врятує світ» на зустрічі із молоддю в Сихові. Львів 26 червня 2001 р.). 24. Стираємо зневір тавро – хтось, може, і не хоче. Але шумить бунтар-…: Уклін, Святіший Отче! (з вірша «Уклін, Святіший Отче!» Петра Шкраб'юка). 29. Северіян …, єромонах Василіянин, котрого Святіший Отець беатифікував у Львові. 31. Африканська держава, яку відвідав Папа у 1993 р. 32. Післясинодальне апостольське послання Святішого Отця Івана Павла II «Покликання і … мирян». 33. Охоче виявляю Вам, усім вашим співробітникам особливе … як запоруку постійної життєдайності (із телеграми Святішого Отця під час повернення з України 27 червня 2001 року).

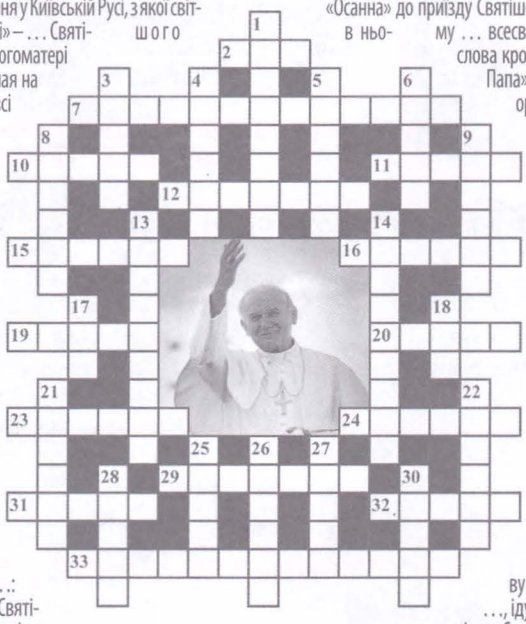

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Я прибув до вас, як … миру, спонуканий тільки одним бажанням – свідчити Христа, що є «дорогою, правдою і життям». 3. Михайло … – автор слів гімну до приїзду Папи Івана Павла II в Україну «Нам Україну благослови». 4. Можливо, нам треба частіше слухати Бога і запитувати Його думку щодо того, чи наш ... є правильним? (з спецвипуску «Осанна» до приїзду Святішого Отця до України). 5. Він недалеко, в ньому … всесвітніх сил! Зрухнеться раптом од його слова кров наших жил! (з вірша «Слов'янський Папа» Юліуша Словацького). 6. Дорадчий орган при Папі Римському, що обговорює актуальні питання церковного життя. 8. Сучасна українська опера, створена з благословення Папи блаженного Івана Павла II. 9. Абсолютна незалежність Папи від будь-яких світських володарів і законів будь-якої держави. 13. Найважливіший офіційний лист Папи Римського, призначений Церкві чи спільноті вірних з приводу якогось питання, яке має велике значення для всієї Церкви або світу. 14. Думкою і серцем лину до тих місць … Небесної Матері і набожно припадаю до стіп Діви Марії, благаючи її материнського заступництва. 17. Шукайте Бога і в Ньому знайдете … та спокій. 18. Прийшла пора нам, побратими, знову зібратись, врешті, всім, не терпить …, ідуть години, чи бути нам, чи ні (гімн до візиту Святішого Отця Івана Павла II «Нам Україну благослови» музика Тараса Курчика). 21. Елемент літургійного одягу Папи Римського і митрополитів латинського обряду католицької церкви. 22. Місто в Польщі, в якому навчався Папа після закінчення гімназії, був єпископом та архиєпископом. 25. Мирон … – автор музики до драми «Йов» блаженного Папи. 26. Фільм «… – людина, що стала Папою» режисера Джакомо Баттіато. 27. Район міста Львова, де відбулася зустріч Папи з молоддю. 28. «Повністю твій» – … Святішого Отця стосовно Божої Матері. 30. «Крок за кроком» – …, котру виконала Роксолана Зінчук перед Папою Римським на Сихові у Львові 2001 року.

Відповіді на кросворд «ЛЬВІВ-755», опублікований у числі за травень 2011 року:

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5.Дорінг. 6.Вітвер. 9.Канич. 10.«Атлас». 11.Меретин. 14.«Парнас». 15.Франко. 18.«Кармен». 19.Лаврів. 23.Паращук. 25.«Слава». 26.«Діана». 27.Родина. 28.Газета.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1.Борис. 2.«Андрей». 3.Вісник. 4.Театр. 7.«Кавказ». 8.Бароко. 12.Галерея. 13.«Арсенал». 16.Данило. 17.Відень. 20.Бадені. 21.Курбас. 22.Автор. 24.Місто.

НОВІ ВИДАННЯ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР»

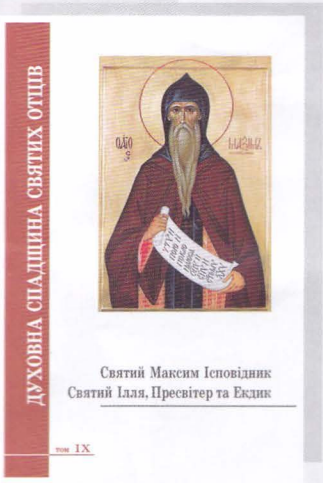

ДУХОВНА СПАДЩИНА СВЯТИХ ОТЦІВ
Том 9
Святий Максим Ісповідник. Ілля, Пресвітер та Едик.
– Львів: Місіонер. – 228 с.

Писання святого Максима Ісповідника (VII ст.) та Іллі пресвітера і Едика вчать нас діяльної любови, милосердя і справедливости на путі до нашої вічної Небесної Обителі.

Мирон Дацко
ТЕБЕ, СПАСИТЕЛЮ, ВІТАЄМ.
Хорові твори на слова о. Василя Богдана Мендруня, ЧСВВ
– Львів: Місіонер. – 60 с.

Ця збірка – новий дарунок поета о. Василя Мендруня, ЧСВВ і композитора Мирона Дацка для шанувальників церковного співу.

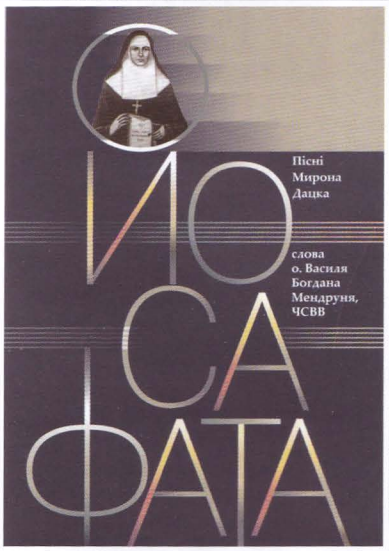

ЙОСАФАТА
Пісні Мирона Дацка на слова о. Василя Богдана Мендруня, ЧСВВ
– Львів: Місіонер. – 32 с.

Блаженна с.Йосафата (Михайлина) Гордашевська народилася 20 листопада 1869 р. у Львові. Змалку ходила до церкви і згодом відчула поклик до богопосвяченого життя. Вона стала співзасновницею нового жіночого Згромадження Сестер Служебниць Непорочної Діви Марії.
П'ять останніх років життя с. Йосафата важко хворіла. Упокоїлася 7 квітня 1919 року. Життя Блаженної с. Йосафати є яскравим прикладом вірного служіння своєму народові та Церкві.
Музичні твори цієї збірки, написані в пісенному жанрі, відображають основні життєві віхи Блаженної. Твори укладені для однорідного складу. Видання буде цікавим широкому колу любителів духовної пісні.

З ПИТАНЬ ПРИДБАННЯ ЛІТЕРАТУРИ

звертатися за адресою:
вул. Б. Хмельницького, 40
тел.: 0952602157, (032) 272-90-80
http: www.missioner.com.ua

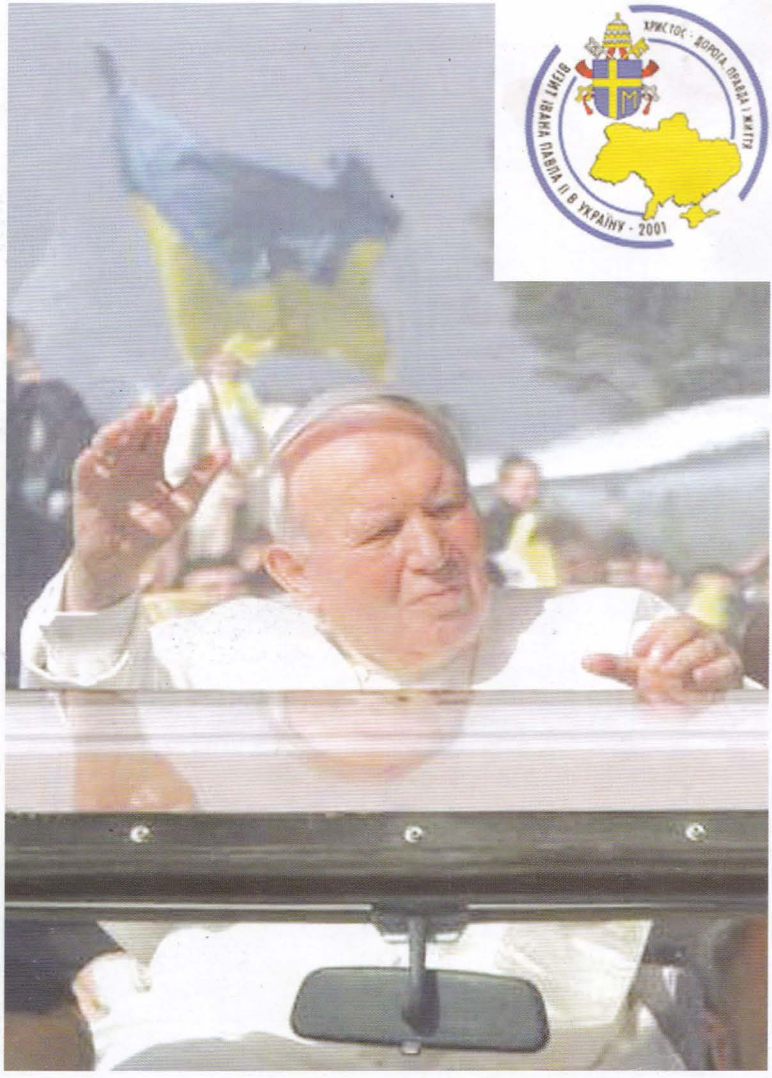

БЛАГОСЛОВИ НАС

Святіший Отче..